8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 400 lir | Leto XXXVII. Št. 1 (10.823) | TRST, petek, 2. januarja 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

LETO 1980 S 115 ŽRTVAMI TERORIZMA NAJBOLJ KRVAVO V POVOJNI ZGODOVINI ITALIJE

Umor generala Galvaligija divja reakcija teroristov na zatrtje upora v zaporu v Traniju

Bil je odgovoren za zunanjo varnost kaznilnic - Mladeniča sta ga predsinočnjim pričakala pred njegovo hišo v Rimu, se mu približala s prevezo, da mu izročita darilo in ga nato hladnokrvno ustrelila - Preiskava doslej neuspešna - Ogorčenje predstavnikov oblasti in vseh političnih strank

Karabinjer pregleduje steklenice, «darilo» za umorjenega generala (AP)

RIM — Streli teroristov so še enkrat zadeli. Na predvečer novega leta je pod njimi padel general karabinjerjev Enrico Galvaligi. Ustrelili so ga na pragu njegovega doma v Rimu, ko se je z ženo vračal domov, da bi v družinskem krogu preživel zadnje ure starega in prve ure novega leta. Sredstva, ki so se jih tokrat poslužili teroristi, zgovorno pričajo o njihovem skrajnem cinizmu. Dva mladeniča sta se predsinočnjim malo pred polosmo predstavila vratarju poslopja v Ul. Segato, v katerem je stanoval general. Eden je nosil velik zavoj, košarico s steklenicami, običajno novoletno darilo. Rekla sta, da je to darilo za generala Galvaligija in vratar jima je dejal, da visokega častnika ni doma. «Bova pa počakala,» je zinil eden od mladeničev. Nekaj trenutkov kasneje sta prišla zakonca. «Je to on?», je vprašal isti mladenič in ko je vratar pritrdilno odgovoril sta se oba mladeniča približala prihajajočemu paru in tisti, ki je nosil zavoj, je stegnil roke in dejal: «To je za vas.» General je segel z roko v žep, da bi poiskal nekaj drobiža za napitnino in v tistem trenutku so počili streli: dve krogli sta zadeli generala v srce, nadaljnje tri v prsi. Streljal je eden od mladeničev, ki je s pajdašem takoj zbežal. V bližini ju je v avtu čakal tretji terorist in nemudoma so se oddaljili. Avto je našla policija kasneje nedaleč od kraja zločina. Bil je seveda ukraden.

General Enrico Galvaligi

General Galvaligi je bil pri priči mrtev. Obležal je v mlaki krvi, v roki pa je še stiskal dva tisočaka, napitnino za mlada fanta, ki sta mu prinesla osem steklenic vina, mandolat, vejico omele in . . . smrt.

General Galvaligi je imel pomembno vlogo pri protiteroristični dejavnosti. Sicer ni bil zelo znan, vendar pa je bil odgovoren za eno ključnih karabinjerskih služb, to je za zunanjo varnost zaporov. Večkrat je bil na Asinari, v Traniju, v Fossombronu in v drugih «posebnih» zaporih. Sodeloval je pri domala vseh protiterorističnih akcijah, od aretacije Renata Curcia dalje. Kot tak je veljal za eno najbolj informiranih osebnosti o terористični dejavnosti v Italiji. Kljub temu pa ni imel osebne straže. Vedno je trdil, da kot vojak ne more zahtevati, da bi ga drugi vojaki stražili.

V vojsko je stopil že leta 1941 kot podporočnik, leto dni kasneje pa je prešel h karabinjerjem. Kot karabinjerski častnik je bil odlikovan s srebrno kolajno in enkrat povišan zaradi zaslug v odporništvu. Med drugo svetovno vojno se je kot karabinjer udeležil treh vojaških akcij leta 1943 na Goriškem, v letih 1944 in 1945 pa je sodeloval z odporniškim gibanjem v okolici Padove.

Prav ta njegova dejavnost je verjetno vplivala na odločitev teroristov: nobenega dvoma ni, da je umor generala Galvaligija krvava reakcija na akcijo posebnih enot karabinjerjev, ki so zatrli upor v zaporu v Traniju.

Preiskava pa je zaenkrat še v slepi ulici. Včeraj so sicer preiskovalci izdelali identikit obeh mladeničev, ki sta se predstavila vratarju nezakrinkana, vendar bo to verjetno le majhen pripomoček pri preiskavi. Tudi avtomobil, ki so ga uporabili teroristi za beg, preiskovalcem ni koristil, saj je bil ukraden; našli so ga le nekaj sto metrov od atentata in teroristi so se nato očitno oddaljili z drugim vozilom. Končno pa še darilni zavoj: včeraj so karabinjerji natančno opisali zavoj v upanju, da bodo izsledili prodajalca, vendar je zelo verjetno, da so ga pripravili teroristi sami potem ko so kupili vino, mandolat in seveda košarico v kaki veleblagovnici ali samopostrežni trgovini. Skratka, zaenkrat ni mogoče trditi, da bi preiskava kakorkoli napredovala. Vendar pa kaže, da so včeraj policijske sile izvedle obširno koordinirano akcijo v Abruzih, ki bi jo morda lahko povezovali z ugrabitvijo D'Ursa in z umorom generala Galvaligija.

Ob tem ponovnem terorističnem zločinu so vsi vidni politični predstavniki izrazili ogorčenje in naslovili Galvaligijevi vdovi sožalne brzojavke. Predsednik Pertini pa je prekinil počitnice v Nizzi zato, da se lahko udeleži pogreba visokega častnika, ki bo danes opoldne v Rimu.

Enrico Galvaligi je bil 115. žrtev terorizma v letu 1980. Ta številka, najvišja v povojni zgodovini Italije, priča o razraščanju terористične dejavnosti v državi in potrjuje, da je bilo leto 1980 najbolj krvavo.

Kar pa zadeva organe, ki so zadolženi za nadzorstvo nad zapori, je general Galvaligi že trinajsta žrtev teroristov. V letu 1980 je bil to tretji umor, po umoru sodnika Girolama Minervinija in zdravnika v rimskem zaporu Regina Coeli Giuseppa Furcija.

NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNIKA PERTINIJA

230 Ne z besedami temveč z dejanji

RIM — V svoji tradicionalni novoletni poslanici, ki jo je Italijanom prebral preko radia in televizije, je predsednik Pertini v običajnem in zanj značilnem slogu, ki se izogiba vsakršne protokolarnosti, spregovoril zlasti o perečih vprašanjih terorizma in potresa, ki je prizadel južno Italijo, v mednarodni politiki pa se je predvsem dotaknil splošne in nadzorovane razorožitve, ki jo je neposredno povezal z vprašanjem o lakoti v svetu. V uvodu je še zlasti podal ne preveč rožnat obračun minulega leta, v nadaljevanju pa je, sklicujoč se na narodnostni čut državljanov, pozval ljudi k strpnosti in odločni reakciji. V tem delu je bil Pertinijev govor še posebej prežet z optimizmom in globoko vero v sposobnost državljanov, še zlasti pa mladih.

Svojo prvo misel je Pertini namenil prebivalstvu s potresnega območja in še enkrat pozval oblasti k večji zavzetosti pri uresničevanju obnove: «Ne z besedami temveč z dejanji moramo potolažiti preživele in jim pomagati. Obnoviti moramo čimprej njihove vasi in domove na podlagi protipotresnih norm, vlada pa bo morala skrbeti za to, da bodo te norme dejansko uresničili in izvajali.» Posebno pozornost je predsednik Pertini namenil složnemu položaju Juga, o katerem je dejal, da je bil vedno v ospredju političnega dogajanja, vendar pa ni bil nikoli rešen. «Ljudje, zlasti mladi, ne najdejo dela in so prisiljeni iskati zaposlitev v tujini in urosjačiti zanjo. Sam sem doživel podobno žalostno usodo in, verjemite mi, da terja to velika žrtvovanja in poniževanja» — je misel zaključil italijanski predsednik, ki je izkoristil priložnost za posebno voščilo vsem zdomcem.

Osrednji del Pertinijeve poslanice pa je seveda zadeval vprašanje terorizma, ki je prav v zadnjih dnevih leta s stopnjevanjem morilske dejavnosti rdečih brigad prerastlo v problem državne varnosti in demokratičnega obstoja sploh; «terorizem teži po destabilizaciji demokratične ureditve in razkroju naše demokratične republike, za katero se je italijansko ljudstvo borilo s tolikimi žrtvami.»

Pertini je nato v drugem delu svoje novoletne poslanice opustil začetni pesimizem in tegobnost ter z naglim preokretom ponovno izkazal svojo optimistično gledanje na bodočnost in trdovratno voljo, da se Italija izvleče iz sedanjega kritičnega položaja: «Italijansko ljudstvo je dokazalo, da se zna častno, pogumno in odločno upirati vsem težavam in nesrečam.» Pertini je nato poudaril nesebično in navdušeno ter spontano solidarnost ljudstva, zlasti mladih, s prebivalstvom prizadetega Juga in obudil spomin na množične manifestacije proti terorizmu.

Pertini je nato apeliral na narodnostni čut vseh Italijanov: «Italijanski narod je obcudovanja in spoštovanja vreden. V ponos mi je, da pripadam italijanskemu narodu. Ponavljam, italijanski narod se ne čuti boljšega, vendar niti slabšega od drugih narodov. Biti moramo vredni italijanskega naroda.» Zato, pravi se Pertini, je potrebno udariti po nepoštenih in tistih, ki se pustijo podkupiti. «Gorje, če bi kdorkoli iz prijateljstva ali strankarske solidarnosti ščitil in branil nepoštene. V tem primeru postaneta prijateljstvo in strankarska solidarnost soodgovornost in zamolčanje, to pa bi bila groba žalitev za milijone in milijone Italijanov, ki jim pošteno življenje nalaga težkih žrtvovanj zase in za svojo družino.»

Predsednik Pertini je še zlasti poudaril pomembno vlogo mladih, pohvalil njihovo resnost in prizadevnost, ki ju je občutil v številnih pogovorih z mladino. Dejal je, da je v zadnjih dveh letih razpravljal s 30 tisočimi mladimi. Ob koncu je še dejal: «Mladi, to vam pravim. Vaše srce je polno upanj, mi (starejši) pa imamo mnogo izkušenj. Pojdimo po skupni poti naprej, kot dobri prijatelji: z vašimi težavami, upanji, težnjami in našimi izkušnjami, v širšem interesu Italije.»

Pregled mednarodnih dogajanj je bil spričo pomembnosti notranjih vprašanj razumljivo strnjen. Pertini je ponovno dokazal svojo izjemno navezanost na revne ljudi in otroke in pozval velesile, naj takoj prenehajo nerazsodno trositi denar za izgradnjo peklenskih orodij ter naj rajši pomagajo reševati življenja vseh tistih, ki dnevno umirajo zaradi splošnega pomanjkanja. «Povzdigniti je treba življenje in obsoditi vse, kar ogroža obstoj človeštva» — je pred sklepnimi voščili dejal predsednik Pertini.

Rdeče brigade: Mi smo ubili Galvaligija

RIM — Rdeči brigadisti so včeraj potrdili, da so ubili generala Calvaligija. Včeraj so namreč teroristi pustili v neki košari za smeti «sporočilo štev. 7» po ugrabitvi sodnika D'Ursa in o tem obvestili uredništvo rimskega dnevnika «Giornale d'Italia». V sporočilu, ki je, kot običajno, ciklostilirano med drugim piše: «Boj ujetih proletarcev se nadaljuje. 31. 12. '80 ob 19.15 je oborožena enota naše organizacije usmrtila generala karabinjerjev Enrica Calvaligija, zaposlenega v uradu za koordinacijo varnostnih ukrepov v zaporih.»

Sicer pa je sporočilo dokaj običajne vsebine. Brigadisti ponovno pišejo, da so karabinjerji «prava protiproletarska vojska». V sporočilu je rečeno, da je bil Calvaligi ena vodilnih osebnosti te «vojske».

Brigadisti tokrat D'Ursa le bežno omenjajo, ko pišejo, da «se nadaljuje boj, ki se je začel z zajetjem krvnika D'Ursa».

Beg petih «navadnih» zločincev v Pianosi

LIVORNO — Pet «navadnih» zločincev je pobegnilo iz zapora na otoku Pianosa.

NA ZAHTEVO NAMESTNIKA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA IZ RIMA DOMENICA SICE

ZARADI INTERVJUJA Z RDEČIMI BRIGADISTI ARETIRAN ČASNIKAR TEDNIKA «L'ESPRESSO»

Mario Scialoja obtožen, da ni predhodno obvestil preiskovalcev o stikih z ugrabitelji D'Ursa

RIM — Mario Scialoja, časnikar tednika L'Espresso, je od včeraj na razpolago rimskim sodnim oblastem, ki ga bodo zaslišale v zvezi z «zapisnikom», ki so mu ga osebno posredovali ugrabitelji sodnika Giovannija D'Ursa. Časnikarja so aretirali včeraj zjutraj okrog 4. ure karabinjerji iz Bocna na zahtevo namestnika državnega pravdnika iz Rima Domenica Sice, ki je izdal zaporni nalog pod obtožbo osebnega podpiranja in lažnega pričevanja.

Sodne oblasti ga obtožujejo, da ni pravočasno obvestil preiskovalcev o stikih, ki jih je navezal z rdečimi brigadisti.

Že preteklega 19. decembra je neka neznana oseba zagotovila nekemu časnikarju L'Espressa, da so ugrabitelji D'Ursa pripravljeni odgovarjati na vprašanja, ki naj bi jih zastavil urednik tednika. Časnikar je ekskluzivno novico posredoval Scialoji, ki je kmalu navezal stike z neznano osebo. Izročil ji je vrsto napisanih vprašanj, odgovore pa je uredništvo L'Espressa prejelo v torek. V pošiljki sta bila priložena še del zapisnika o zasliševanju sodnika D'Ursa ter najnovejša slika rimskega sodnika.

Ravnateljstvo in uprava italijanskega tednika sta se takoj po prejemu materiala obrnila na sodstvo in imela obširne razgovore z namestnikom državnega pravdnika Nicolom Amatom, ki je dovolil objavo celotnega dokumenta RB. Kočljivi material bo objavljen v prihodnji številki L'Espressa, ki bo izšla že jutri.

Včeraj pa je uredništvo tednika posredovalo italijanskim tiskovnim agencijam nekaj listov zapisnika, ki zadevajo zasliševanje D'Ursa o skesanih teroristih, o Peciju, Fioroniju in Sandalu ter o zaporih, v katerih so zaprti politični jetniki.

V samem intervjuju, ki so ga rdeči brigadisti dali L'Espresso, je med drugim tudi vprašanje: «Kaj zahtevate v zameno za D'Ursovo izpustitev?» Odgovor rdečih brigadistov je še kar dvoumen: «Ničesar ne zahtevamo, saj ne pričakujemo ničesar od tega režima. Naši strateški cilji so jasni in ponavljamo jih že vrsto let: odpravili vse zapore in dati svobodo vsem zaprtim proletarcem.»

Zaradi teh dokumentov RB, ki so izredne važnosti za preiskovalce, sedi ponovno neki italijanski časnikar za zapahi. Kot pri «aferi Fabio Isman», tako se tudi danes postavljajo vprašanja o vlogi profesionalnega časnikarja, o novinarski etiki in o ekskluzivnosti poročanja.

Že nekaj ur po aretaciji časnikarja Scialoje je ravnateljstvo italijanskega tednika izdalo sporočilo, v katerem izraža ogorčenje nad dogodkom ter pravi, da je nezaslišano, da mu sodne oblasti pripisujejo krivdo, ki je v bistvu ni zakrivil. Kvečjemu je odgovoren le za dejstvo, da je zbral važne informacije in jih pošteno posredoval tedniku, pri katerem je zaposlen. «Informacije pa smo kasneje posredovali sodnim oblastem,» pravi še sporočilo ravnateljstva tednika L'Espresso.

Naslovna stran prihodnje številke tednika «L'Espresso» (Telefoto AP)

INTERVJU MILJANA KOMATINE

Dejavnost Jugoslavije v okviru skupščine OZN

SFRJ je aktivno sodelovala pri oblikovanju vseh resolucij

BEOGRAD — Nedavno končano 35. zasedanje generalne skupščine OZN je prispevalo k jasnejšemu razumevanju, kdo je kdo in kaj v mednarodnih odnosih, v nadaljnji uveljavitvi načel politike neuvrščenosti in okrepitvi fronte odpora politiki sile, posegov in zagotovitvi kontinuitete preučevanja najpomembnejših svetovnih vprašanj, je izjavil veleposlanik SFRJ v OZN Miljan Komatina v pogovoru z novinarji titograjske «Pobjede».

Kljub temu, da pri reševanju konkretnih vprašanj niso bili doseženi premiki stališč in kljub temu, da so bloki še naprej neomajni v svojih stališčih, so na 35. zasedanju generalne skupščine OZN postale bolj jasne smernice za reševanje ključnih vprašanj, izraženo pa je bilo tudi skupno prizadevanje, da bi preučili vzroke poslabšanja mednarodnih odnosov in spremenili sistem odnosov, ki je v krizi.

V zvezi z dejavnostjo neuvrščenih držav je Komatina podčrtal, da so te države tudi tokrat dale nečat zasedanju s širjenjem vidikov in aktivnim opozarjanjem na bistvo problemov, s katerimi se sooča sedanji svet. Jugoslovanska delegacija je aktivno sodelovala pri oblikovanju vseh resolucij o dekolonizaciji, Bližnjem vzhodu, Palestini, Namibiji in drugih kriznih žariščih, podprla pa je tudi resolucije proti vsem vojaškim posegom v svetu, je dejal Komatina. (dd)

SAN SALVADOR — Vlada in uporniki še naprej trdijo, da obvladajo položaj na območjih Salvadora, kjer potekajo najhujši spopadi. Predsednik vladne hunte Napoleon Duarte je na torkovem srečanju z novinarji izjavil, da so tuji dopisniki v Salvadoru glavni krivci za «slabo mnenje», ki ga ima svetovna javnost o tej latinskoameriški državi.

Obenem pa je tudi dejal, da je v Salvadoru mir in vlada skrbi le za red. Vojaški poveljnik general Gutierrez pa je dodal, da je vojska sposobna odvladati položaj in odvračati napade upornikov. Po njegovih besedah naj bi bila levica razbita

Kljub izjavam vojaških predstavnikov pa v Salvadoru raste odpor in je hunta vedno bolj osamljena.

IZJAVA PREDSTAVNIKA DESNEGA KRILA ŠIITSKE DUHOVŠČINE NURIJA

«Nobenega bednega barantanja z Ameriko talci so vohuni in jim je treba soditi»

Za islamske integraliste so talci in iranske zahteve med seboj ločena problema

TEHERAN, WASHINGTON — Medtem ko so alžirski posredniki zapustili Washington z «dokončnim» ameriškim odgovorom in protipredlogom na iranske zahteve za osvoboditev talcev, je predstavnik najbolj desnega krila šiitske duhovščine ajatulah Alameh Jahja Nuri v intervjuju za «Teheran Times» izjavil, da so ameriški talci le vohuni in jim je treba kot takim tudi soditi.

«S tem da smo zahtevali izročitev našega premoženja v ZDA, kot pogoj za izpustitev talcev, smo zagrešili napako, je dejal ajatulah Nuri, saj sedaj lahko mislijo, da skušamo izsiljevati ZDA». «Američani so vohuni, je pristavil, in po islamskem pravu bi jim morali soditi brez pogojev kot navadnim kriminalcem». Za vesničarskega voditelja je teheranska vlada prožila «protiislamsko in smešno barantanje» in tem dosegla, da svetovno javno mnenje obsoja tako ravnanje in misli, da je Iran le država, ki z nezakonitim zadrževanjem talcev izsiljuje Ameriko.

«Iranske zahteve so svete, je pristavil Nuri, saj tudi mednarodno pravo priznava, da ima vsaka država pravico, da ji vrnejo premoženje, ki ji je bilo nezakonito odvzeto.» «Naših zakonitih zahtev ne bi smeli predstaviti v obliki pogojev za izpustitev vohunov».

«Ne bi smeli se vplesti v tako bedno barantanje, je končal Nuri. Še najmanj pa vprašati Ameriko jamstev, da se ne bo vmešavala v naše notranje zadeve. Ta pogoj je najbolj smešen med našimi zahtevami, saj ne moremo od škorpijona zahtevati, da ne bi pičil.»

Nurijeve izjave so med najhujšimi v zadnjem obdobju in odpirajo celo kopico novih vprašanj. Islamski integralisti se niso torej sprijaznili z možnostjo, da bi lahko zmernim silam uspelo rešiti problem talcev. Predsinočnjim je tudi teheranski radio napovedal, da bodo 52 ameriškim talcem sodili in da bo izrečena marsikatera smrtna obsodba, če ne bo Amerika izpolnila iranskih pogojev. Kateri so cilji islamskih fundamentalistov, ni še jasno, a kot kaže hočejo s takimi pobudami izpodkopati zmerne sile predsednika Banisadra.

Kot rečeno, so včeraj alžirski posredniki zapustili Washington z «dokončnim» odgovorom in protipredlogi na iranske zahteve. Carterjeva administracija ni dala nobenih pojasnil, v Washingtonu se pa širijo govorice, da so ZDA zvišale znesek, ki bi ga vinkulirale v neki tretji državi in bi ga Iran lahko dvignil, ko bi osvobodil ameriške diplomate.

Medtem pa so v washingtonskih krogih vedno bolj prepričani, da ne bo uspelo Carterju osvoboditi talcev pred potekom mandata, kljub temu, da je dal «izredno ugodne» in «smotrne» odgovore Iranicem. Nalogo bo moral kratkomalo prepustiti novoizvoljenemu Reaganu, tega pa se v ZDA že marsikdo veseli. Ronald Reagan je z dosedanjimi odločnimi odsodbami proti «barbarskim kriminalcem» precej jasno povedal, da ne bo dopustil odlašanj in slepomišenja po svojem prevzemu Bele hiše 20. januarja.

Potrjen konec Hua Guofengove politične poti

PEKING — Včeraj je bila posredno, a dokončno, potrjena vest, da je predsednik KP Kitajske Hua Guofeng končal svojo politično pot. Najvišji kitajski partijski voditelj ni bil namreč prisoten na tradicionalnem novoletnem sprejemu CK KP Kitajske, uradni kitajski viri pa niso opravičili njegove odsotnosti. Namesto Hua Guofenga je bil včerajšnji gostitelj generalni sekretar partije Hu Yaobang, ki je omenil, da se je pred kratkim sestal CK partije, ki je razpravljal o gospodarskem položaju v državi. Prav na tem sestanku je po mnenju zahodnih opazovalcev Hua Guofeng odstopil, ali pa je bil odstranjen.

Sv. Ciril in Metod zavetnika Evrope

RIM — Papež Janez Pavel II. je 31. decembra slovesno imenoval Cirila i. Metoda za zavetnika Evrope skupaj z dosedanjim zavetnikom sv. Benediktom. Papež je hotel s tem poudariti vedno tesnejše vezi, ki se vzpostavljajo med katoliško in pravoslavno cerkvijo. V uradnem dokumentu je napisal, da je Evropa geografska celota, na območju katere delujeta dve kristjanski tradiciji in obenem dve različni kulturi, ki sta med seboj komplementarni. Prva izhaja iz Rima, sedeža Petrovih naslednikov in se izraža v delovanju sv. Benedikta. Sv. Ciril in Metod pa sta svoje delo osnovala na starogrški kulturi in na tradicijah carigrajskega verskega središča.

Ciril in Metod sta se rodila v devetem stoletju v Solunu, v predmestju katerega so že takrat prebivali Slovani, jezik katerih sta spoznala že kot otroka. Leta 863 sta prišla na Moravsko, kjer sta uspešno misijonarila. V ta namen sta izdelala tudi posebno pisavo, glagolico, prevedla sta biblijo ter uvedla bogoslužje v staroslovanskem jeziku. S svojim delom sta ogrozila koristi nemške duhovščine, vendar je papež njun delo preveril in odobril. Leta 869 je Ciril v Rimu umrl, Metoda pa je papež poslal na Kocljevo željo v Panonijo, kjer so ga imenovali za škofa. Leta 874 so ga izgnali na Moravsko, po njegovi smrti eta 885 pa so njegove učence izgnali tudi iz Moravske. Nemška duhovščina, ki je bila tesno povezana z nemškimi osvajalci je tako dosegla svoj namen.

Papež je včeraj tudi obeležil mednarodni dan miru. Med svojim tradicionalnim novoletnim srečanjem z verniki je med drugim zaželel, da bi vsi, ki so odgovorni za družbo, vedno spoštovali človekovo osebnost in naj bi z utrjevanjem miru med ljudmi in narodi prispevali h gradnji boljšega sveta.

Osemsto milijard za silvestrsko večerjo

RIM — Nekateri radi trdijo, da se je treba od slabšega leta čimbolj bučno posloviti in s tem zaželeti, da bo novo leto boljše. Ker leto 1980 za Italijo prav gotovo ni bilo med najbolj rožnatimi, se Italijani niso odpovedali tradiciji. Zaradi vedno težjega usklajevanja domačega proračuna se je le povečalo število družin, ki je polnoč pričakalo doma. Kljub temu pa so Italijani za silvestrovske večerje, zdravice in ples porabili 800 milijard lir. Več kot 450 milijard lir so porabili v domačem krogu, kjer so za to priložnost pripravili «kraljevske večerje». Po prvih ocenah so povsod dajali prednost specialitetam, med katerimi so imeli častno mesto françoska peneča se vina, kaviar, jastogi in tropsko sadje, kar je za približno 70 milijard lir poslabšalo italijansko plačilno bilanco.

Skoraj 200 milijard lir so porabili v javnih lokalih. Že sama vsota jasno kaže, da so gostilničarji in hoteliri za to priložnost krepko navili cene. Navadna večerja je stala približno 50 tisoč lir, v ekskluzivnih lokalih pa so morali gostje plačati tudi več kot 200 tisoč lir na osebo. Za ostali del vsote pa so se Italijani zabavali v številnih diskotekah in nakupili petarde ter razne priprave za ognjemete.

Notranje ministrstvo je sicer sporočilo, da se je med zadnjimi prazniki precej zmanjšala poraba strelnega orožja, manj je bilo tudi ognjemetov. Obenem pa se je zmanjšalo tudi število ranjenih, letos so jih našteli 160 lani pa 282. Največ nesreč so zabeležili v Rimu, Bariju, Neaplju in Massi. Pripetilo se je tudi več prometnih nesreč, katerim je botrovala vinjenost.

Veliko število Italijanov je preživelo praznike v smučarskih središčih. V vzhodnih Alpah, kjer ni primanjkovalo snega so bile zasedene vse kapacitete. Gneča je bila predvsem v mondenih središčih, kjer je bilo praznovanje še najbolj bučno in kjer gospodarska kriza v ničemer ni omejila razkošnih večerij in števila izpraznjenih steklenic šampanjca.

Drugačno ozračje je bilo na območjih, ki jih je prizadel potres. Med skromno večerjo si je ljudstvo predvsem zaželelo, da bi z novim letom prišlo do primernih stanovanj ali da bi se vsaj čimbolj zmanjšale težave.

V VAŠKIH DRUŠTVIH OD NABREŽINE DO MAČKOLJ

Slovenski ljudje prav veselo silvestrovali

Pričakovanje dedica je vedno velik dogodek za vsakega očeta in za vsako mater; če pa dete zagleda luč sveta zadnji dan starega, ali prvi dan novega leta, je ta dogodek še nekaj posebnega, saj bo ostal zabeležen v krajevni kroniki. No, letošnja kronika beleži naslednje: kot zadnja je v lanskem letu privekala punčka, Valentina (zgoraj), ki jo je ob 20.02 predsinočnjim povila Loredana Vidoni por. Alberti. Kot prvi (ob 0.12) pa se je letos rodil fantek, ki sta mu oče Livio Ziroh in mati Bianca Orel dala ime Giuliano (v sredi). Kot drugi (ob 1.10) pa je luč sveta zagledal Igor, sin Alide Tomasi in Roberta Marchesinija (spodaj)

Mesto in Kras sta se včeraj pozno prebudila. Kako bi se tudi ne, saj je dobršen del meščanov ter okoličanov prebil vso noč med zadnjim decembrskim in prvim januarskim dnem na nogah, brusil pete ob starih ali novih vižah, natrudil do onemoglosti glasilke s prepevanjem ljudskih ter si gasil žejo s potočki vinske kapljice in tešil dobri tek z vsakovrstnimi dobrotami. Eni doma, drugi po gostiščih, eni zopet v planinah in tako naprej. Kaže, da je približno polovica krajevnega prebivalstva dočakala novo leto pod lastno streho, druga polovica drugod. Brž po odzvonitvi polnoči je po Trstu in okolišu odjeknilo nenavadno mnogo petardnih pokov sredi sija bengaličnega ognja, marsikdo se je pri tem opekel, a nekateri so dali duška vandalski žilici ter zanetili ogenj na številnih parkiranih avtomobilih, tako da gasilcem tako rekoč vso noč ni bilo mogoče do sape. Tu pa tam se je vnela tudi iskra neprijateljstva, padali so udarci s pestmi in nekaj razboriteževv je končalo silvestrovanje s krvavim nosom.

Gostilne in restavracije, sedeži kulturno - prosvetnih, športnih in drugih organizacij, so bili natrpani, cene silvestrovski večerji so šle od 15.000 do 60.000 lir po osebi v gostiščih, zmernejše pa so bile po društvih. Vreme je bilo naklonjeno in šele včeraj se je nekoliko skisalo in kaže, da se bo še skvarilo. Mesto je bilo včeraj dopoldne tiho in prazno, ulice so oživele šele tja proti večeru, ko so ljudje zapustili domove in se razgrnili po kinodvoranah ali gostinskih obratih. Teh je bilo resnici na ljubo bolj malo odprtih, še posebno v mestnem središču, kar je povzročilo nemalo negodovanja in pikrih pripomb na račun gostincev, češ, ali se ne znajo bolje domeniti med seboj glede zapornih izmen. Res pa je tudi, da imajo gostinci ravno tako pravico do počitka, posebno, če te po Silvestrovem glava boli. Mnogi Tržačani so zjutraj obiskali katedralo na Sv. Justu, kjer je maševal nadškof Bellomi.

Kako so silvestrovali naši ljudje? V znamenju strnjenosti in zdrave domačnosti ter v slogu kulturnostne tradicije. In seveda prešerno. Zbrali so se v vaških kulturno - prosvetnih hramih, od devinsko - nabrežinskega kota do Brega je mogočno zadonela slovenska pesem, domačinke so veseli družčini postregle s tipičnimi krajevnimi dobrotami, ki so jih same skuhale in spekle, vinogradniki so pa poskrbeli, da bi sladke kapljice niti za trenutek ne zmanjkalo.

V športnem društvu Primorje so se starejši Prosečani pa tudi Kontovelci zavrteli ob zvokih Vodopivca, Kraška mladina se je zgrnila v obnovljene domske prostore Alberta Sirka, proseška in kontovelska pa v proseški prosvetni dom na pobudo Mladinskega krožka — na svoj račun so prišli tudi mladoletniki, eden od teh je s Proseka v Trst kar pripešačil. Nabrežincem ter okoličanom sta veselo Silvestrovo z bogato večerjo pripravili društvi I. Gruden in Sokol. Tudi v openskem Taboru je bilo po nekajletnem presledku že zopet vse živo s plesom in loterijo, a pomenljivo je bilo silvestrovanje na sedežu Skupnosti Družina, ki ga je priredil padričarski Mladinski krožek Slovan in ki se ga je udeležilo kar 250 mladincev ter handikapiranih. Priletnejši Bazovci so k silvestrovski večerji sedli v prostorih Gospodarske zadruge in tudi zaplesali. Borštansko prosvetno društvo Slovenec je s požrtvovalno pomočjo domačih žena privabilo ničkoliko družin v srenjsko hišo. Ricmanjska Babna hiša je bila nabito polna, spodaj so se zabavali starejši, zgoraj pa, kjer je igral orkester Pomlad, pretežno mladi. Velika množica se je zbrala tudi v boljunskem gledališču F. Prešeren, kjer so tudi najbolj zaspani gostje športnega društva Breg vztrajali do četrte ure. Obilo veselja je bilo v prebeneškem društvu J. Rapotec, kjer so polnoč dočakali z velikima tortama in v navzočnosti marešala karabinjerjev. Prvič so pa javno silvestrovanje priredili Mačkoljani: srenjska hiša je na pobudo KD Primorsko privabila toliko domačinov pa tudi okoličanov, da je postala naenkrat pretesna, na debelo so rezali še tople kuhane pršute, vinske kapljice je bilo na pretek, vmes so godli Veseli godci iz Boljunca. (dg)

PO ZADNJEM SESTANKU Z MINISTROM ANIASIJEM

Zdravniki preklicali napovedane akcije po sporazumu z vlado o obnovi konvencije

Sporazum predvideva posebne mehanizme, ki bodo nudili večje ugodnosti mladim zdravnikom

Družinski zdravniki, ki so včlanjeni v sindikalne federacije FIM MG, SNAMI in ANMC, so preklicali napovedano protestno akcijo, po kateri naj bi vsakdo od 1. januarja dalje plačal za zdravniški pregled, tako v zdravnikovi ambulanti, kot na domu. V sredo popoldne se je namreč v Rimu uspešno zaključil sestanek med predstavniki sindikalnih federacij, dežel in ministrom Aniasijem; bil je dosežen osnutek sporazuma za obnovo konvencije, to je delovne pogodbe, ki je zapadla 31. decembra 1980. Osnutek sporazuma bodo v nedeljo proučila vodstva sindikalnih federacij, za njegovo potrditev pa bo potrebno še širše sodelovanje z bazo zdravnikov, tako družinskih kot onih za otroške bolezni. Vsekakor pa je bil že sedaj dosežen važen rezultat, saj bi sindikalni spor zdravnikov povzročil nemalo nevšečnosti in prizadel predvsem manj premožne sloje, vse pa bi se dogajalo v trenutku, ko se zdravstvena reforma že itak prebija skozi birokratske težave.

Osnutek sporazuma predvideva mehanizme, po katerih bodo mladi zdravniki, to je zdravniki, ki imajo nižje število pacientov, imeli večje ugodnosti in koristi. Nadalje določa, da se bo moralo število pacientov postopoma znižati za vse tiste zdravnike, ki jih imajo več kot 1500 (v izrednih primerih je dovoljeno tudi 1800); dogaja se namreč, da imajo nekateri zdravniki tudi štiri do pet tisoč pacientov. Nov osnutek dovoljuje tudi izvajanje vseh tistih posegov, s katerimi bi lahko znižali stroške za zdravstvene usluge; treba bo odpraviti zapravljanje, zlorabe in prekomerno uporabo zdravil, zdravniških izvidov in sprejemov v bolnišnice.

Finančni del sporazuma predvideva 800 milijard lir izdatkov, del katerih (500 milijard) bo vlada pridobila s predvidenim varčevanjem. Zdravniki, ki imajo manj kot 500 pacientov bodo za vsakega prejeli 36 tisoč lir letno (26 tisoč kot honorar in 12 tisoč kot povračilo stroškov). Oni, ki jih imajo več kot 500 in največ 1500 pacientov, bodo za vsakega prejeli po 32 tisoč lir letno (24 tisoč in 8 tisoč). Zdravniki, ki pa imajo več kot 1800 pacientov bodo prejeli 24 tisoč lir letno, vendar se bodo morali obvezati, da bodo postopoma «odstopili» vse odvečne paciente. Predvideno je tudi, da bi zdravnikom, ki imajo več kot 1800 pacientov pridružili enega mlajšega kolega, ki bi prejemal honorar za število pacientov, ki presega najvišjo dovoljeno mejo 1800 pacientov. Če bi vsi ti mehanizmi ne obrodili želenih rezultatov, je v sporazumu predvideno tudi to, da deželne uprave lahko takim zdravnikom «odvzamejo» vse paciente in jim jih nato določijo 1500.

Na osnovi nove konvencije bodo zdravniki, ki imajo 1500 pacientov, letno prejeli po 48 milijonov lir (po stari konvenciji približno 30), čistega dohodka pa bodo imeli približno 18-20 milijonov lir letno.

Na sejmišču bodo uredili kongresni center

Te dni se je ponovno sestal glavni svet Neodvisne ustanove za tržaški velesejem. Na seji je predsednik dr. Toresella potrdil vest, da je vladni komisariat nakazal velesejemski upravi 1 milijardo 300 milijonov lir iz razpoložljivosti Sklada za Trst za preureditev Palače narodov na zgornjem delu sejmišča in za uresničitev manjšega kongresnega centra. Ustrezni načrti, ki so nared že daljši čas, predvidevajo ureditev kongresne dvorane s 300 sedeži v prvem nadstropju Palače narodov. Poleg dvorane bodo še razni uradi, manjše sejne dvorane, bar, naprave za simultano prevajanje in vrsta telefonskih govorilnic. V tretjem nadstropju stavbe bodo nadalje preuredili restavracijo in umestili novo dvigalo.

Na seji je predsednik Toresella seznanil člane glavnega sveta tudi z dokončnim programom za razstavne in sejemske prireditve v letu 1981.

Izmenjava tradicionalnih novoletnih voščil na meji

Kot je že ustaljena tradicija, so si italijanski in jugoslovanski obmejni organi na glavnih mejnih prehodih tržaške pokrajine izmenjali novoletna voščila in darila. Gornjo sliko je naš fotograf posnel zadnji dan v letu na mejnem prehodu pri Fernetičih

NOVOLETNO «DARILO» MINISTRSKEGA SVETA

PROMETNI DAVEK NA AVTOMOBILE ZA 50% VIŠJI OD DOSEDANJEGA

Med raznimi ukrepi gospodarske narave, ki jih je sprejel ministrski svet na seji, ki je bila pretekli torek, je tudi zakonski odlok o lokalnih financah, po katerem se prometni davek za motorna vozila poveča, za dobo enega leta, za okrog 50 odst. Povišek velja za vsa vozila, vštevši motorna kolesa in skuterje ter razna plovila. Kdor je že vplačal prometni (cirkulacijski) davek, je zdaj oproščen vplačila ustreznega dodatka, nova tarifa pa bo v tem primeru poskočila ob prvem vplačilu, ki ga bo lastnik motornega vozila opravil v letu 1981. Neizpremenjena v primeri z lanskim letom ostaneta taksa na vozniško dovoljenje in dodatna taksa za motorna vozila na dizlov pogon. Ob začetku leta je grozil tudi znaten povišek zavarovalnih premij za civilno odgovornost v prometu, vendar so pristojne oblasti odložile sklep o tem predmetu za mesec dni.

V preglednici navajamo novi prometni davek za posamezna vozila, davek, ki je veljal doslej, in razliko (zneski veljajo za eno leto):

	Doslej	l. 1981	Razlika
5 KM (Citroen 4 KM)	5.100	7.700	+ 2.600
6 KM (Fiat 500)	7.200	10.700	+ 3.500
7 KM (Fiat 126, Panda 30, Citroen Visa)	7.700	11.500	+ 3.800
8 KM (Fiat 750)	9.200	13.800	+ 4.600
10 KM (Fiat 850)	10.700	16.100	+ 5.400
11 KM (Fiat 850 Special, Renault 4)	15.300	23.000	+ 7.700
12 KM (A 112, Fiat 127/900, Panda 45, Opel Kadett 1000, Citroën GS, Renault 5)	18.400	27.500	+ 9.100
13 KM (Ritmo 60, Ford Fiesta, Citroën Visa Super, Fiat 127/1050, Ford Escort, Nuova Opel Kadett)	21.700	32.600	+10.900
14 KM (Fiat 124, Alfasud 1.2, Volkswagen 1200, Renault 14, Citroën GS 1,2)	27.500	41.300	+13.100
15 KM (Fiat Ritmo 65, Lancia Beta in Fulvia, Ford Capri, Fiat 131/1300, Alfasud 1,3	32.100	48.200	+16.100
16 KM (Fiat 1500, Alfasud Sprint, Lancia Delta 1500, Simca Horizon)	39.800	59.600	+19.800
17 KM (Alfetta 1,6, Fiat 131/1600, BMW 316, Lancia Beta 1600, Audi 80 GLS, Fiat 132 1600)	46.900	70.300	+23.400
18 KM (Alfetta 1800, Fiat 132 1800, BMW 318)	52.000	78.000	+26.000
20 KM (Alfetta 2000, Fiat 131/2000, Audi 100, BMW 320, Lancia Gamma in Beta 2000)	65.200	97.800	+32.600
21 KM (Audi 2200)	72.400	108.500	+36.100
22 KM (Citroën CX 2400, Mercedes 230, Volvo 244)	79.500	119.200	+39.700
23 KM (Alfa Romeo «Alfa 6», Lancia Gamma, BMW 525, Mercedes 250)	84.600	126.900	+42.300
24 KM (Rover 2600, Renault 30, Volvo 264)	91.700	137.500	+45.800
25 KM (BMW 528 in 728, Ford Granada 2,8, Mercedes 280)	98.800	149.200	+50.400
26 KM (Ferrari GTB, GTS, Maserati Merak, BMW 730, Opel Senator, Porsche 911)	132.500	198.700	+66.200
28 KM (Porsche Turbo)	150.300	225.400	+75.100
29 KM (BMW 635 CSI, Rover 3500, Mercedes 350)	159.200	238.800	+79.600

Z zakonskim odlokom, s katerim je bil povišan prometni davek na motorna vozila, so bile povišane tudi nekatere druge davčne postavke: tako se zdaj povečajo za 50 od sto zneski, ki ustrezajo davščini za trajno ali začasno zasedbo javnih površin. Odlok nadalje določa povišek v razmerju 50 do 100 od sto sedanjih tarif za odvažanje smeti. Dejanski povišek bodo določile posamezne občinske uprave v skladu s potrebami svojih proračunov. Tarife za potrošnjo električne energije se nadalje povišajo za 10 lir pri kilovatni uri.

MED PRIPRAVAMI ZA SILVESTROVANJE

Tragična nesreča na delu terjala smrt mladega tržaškega obrtnika

Po domovih, gostiščih in v javnih prostorih so predvčerajšnjim vrele priprave za praznovanje prihoda novega leta. Tradicija je že, da se pričaka v družbi in v praznično okrašenem prostoru.

Na zadnji dan starega leta so se mrzlično pripravljali tudi v dvorani študentovskega doma v Ul. Fabio Severo, kjer se je med delom tragično ponesrečil mlad obrtnik Luciano Iust.

Takoj po kosilu je 27-letni Luciano Iust, bivajoč v Ul. Molino a vento št. 158, skupaj z delovnimi tovariši začel urejevati in primerno krasiti dvorano študentovskega doma. Lucianu je bila poverjena naloga, da uredi razsvetljavo. Lestev, ki so mu jo dali na razpolago, je bila prekratka, da bi lahko z njo dosegel strop. Zato si je moral pomagati in je posadil lestev na mizico; nekaj časa je tako mirno opravljal svoje delo. Mizica pa je bila prešibka, da bi vzdržala težo lestve in človeka: ko je bil Luciano Iust na vrhu, je lestev nenadoma predrla mizico. Luciano Iust je ravno uporabljal električni sveder. Ko se je lestev nagnila, je izpustil iz rok sveder, ki je padel na mizo s konico obrnjeno navzgor; v istem trenutku je z lestve padel Luciano Iust in je z glavo udaril na vrteče se konico svedra, ki mu je predrla desno lično kost. Navzoči so takoj poklicali rešilec rdečega križa, saj je Iust še kazal znake življenja. Ob 14. uri so ga sprejeli na kirurški oddelek glavne bolnice, toda njegovo zdravstveno stanje je bilo brezupno in je 20 minut pozneje izdihnil. Pokojnik zapušča ženo in malega otroka.

Luciano Iust

V silvestrovski noči veliko dela za gasilce

Novoletno vzdušje in prekomerno pitje sta verjetno marsikomu podžgali vandalsko žilico, da je tu pa tam pritaknil ogenj avtomobilom ali suhi travi. Gasilci so imeli zato v silvestrovski noči veliko dela, saj so posegli kar 30-krat. V mestnem središču, pa tudi v Dragi so gorели avti, rulotka in dostavno vozilo, v Lonjerju, Bazovici, Borštu, Miljah in v Ulici Bonomea pa je gorelo grmičevje in dračje.

Ob zori so se gasilci podali v Ulico Severo 72, kjer je iz stanovanja v 3. nadstropju uhajal plin. Vdrli so vanj in tako rešili življenje moškemu, ki je omamljen spal. Včeraj popoldan pa je gorelo v stanovanjih Marcelle Pregi, Ul. del Pozzo 20, in Gaetana Longa, v Ul. Pileria 12. Prva je pozabila odklopiti termično odejo, v drugem stanovanju pa je prišlo do požara zaradi kratkega stika. V obeh primerih so zublji povzročili precejšnjo gmotno škodo.

Padla sta z vespo

Za vojaka Alessandra Cermellija, Lonjerska cesta 193 in Bruna Ferranteja, Ul. Pittoni 11 se je novo leto slabo začelo. Ko sta se na vespi 150 ob 1.50 vozila po cesti pri Koroščih, sta zaradi grušča izgubila nadzorstvo nad vozilom in padla na asfalt. Cermelli se bo moral zdraviti 30 dni zaradi zloma desnega gležnja, Ferrante pa pet zaradi udarcev in ran po telesu.

Včeraj popoldne so na okulistični oddelek glavne bolnice sprejeli 52-letnega Giovannija Giorgettija iz Milj. Moža je oplazil po levem očesu izstrelek iz zračne puške s katero je malo prej streljal. Zdraviti se bo moral prej 15 dni.

V sredo zvečer je Tržačan Tito Ceri iz Ulice Padovan 6 v bližini Lokev pri Lipici do smrti povozil jugoslovanskega državljana Ludvika Bana. Vzroki nesreče niso znani.

Umrl je Stanko Devetak

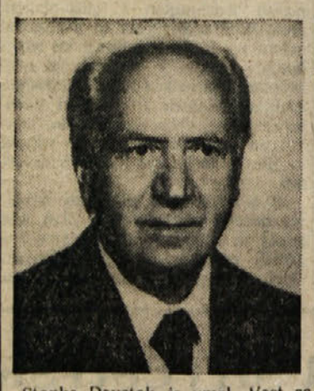

Stanko Devetak je umrl. Vest se je razširila po Nabrežini in okolici, padla je kot težak udarec med vse, ki so ga poznali, vse, ki jim je bil prijatelj. V srce je boleče segla domačinom, ki so še nekaj ur prej sedeli z njim ob isti mizi, skupaj praznovali, razpravljali, kovali načrte za bodočnost, gradili upanje, da bo novo leto boljše od starega. Stanko je bil, kot vedno, duša družbe. Bil je človek velikega srca, pripravljen priskočiti na pomoč ob vsakem trenutku.

Tak je bil že od otroških let; preživel jih je v revščini kot velika večina domačih otrok. Bilo mu je komaj 21 let, ko je leta 1943 okusil fašistične zapore in, ko so ga izpustili, je, kot zaveden Slovenec in odločen protifašist, odšel v partizane. Z osvoboditvijo se njegov boj ni končal. Odprl je skromno brivnico, vendar se je kljub veliki zaposlenosti angažiral v vaških organizacijah. Pel je v pevskem zboru, sodeloval je pri prosvetnem društvu, bil je eden stebrov dramske skupine. Povsod, kjer je vrelo življenje, je bil zraven tudi Stanko. S svojim šaljivim značajem in s prisrčno besedo je znal razvozlati marsikatero težavo, s svojo skromnostjo in nesebičnostjo je dokazoval, da je vreden zaupanja ki ga je užival.

Vsa ta leta je deloval v kulturnih organizacijah. Bil je vesten pevec; v zadnjih dvanajstih letih, od obnovitve domačega moškega pevskega zbora, bi lahko na prste ene roke prešteli njegove odsotnosti pri vajah; vsa ta leta je bil odbornik društva, ki mu je nekaj let tudi predsedoval.

In sedaj je odšel. Tiho, kot je bil tih v življenju, se je umaknil. Za njim je ostala velika praznina, že druga v tej vasi v tako kratkem času, po tragični smrti pevovodje Sergija Radoviča.

Pogrešali ga bomo vsi, pogrešalo ga bo nabrežinsko prosvetno delovanje. Ostal nam bo v spominu tak, kakršen je vedno bil, do zadnjega trenutka skromen, prijazen duhovit.

Naj mu bo lahka domača zemlja

(bbr)

S tradicionalnimi «toči» v novo leto

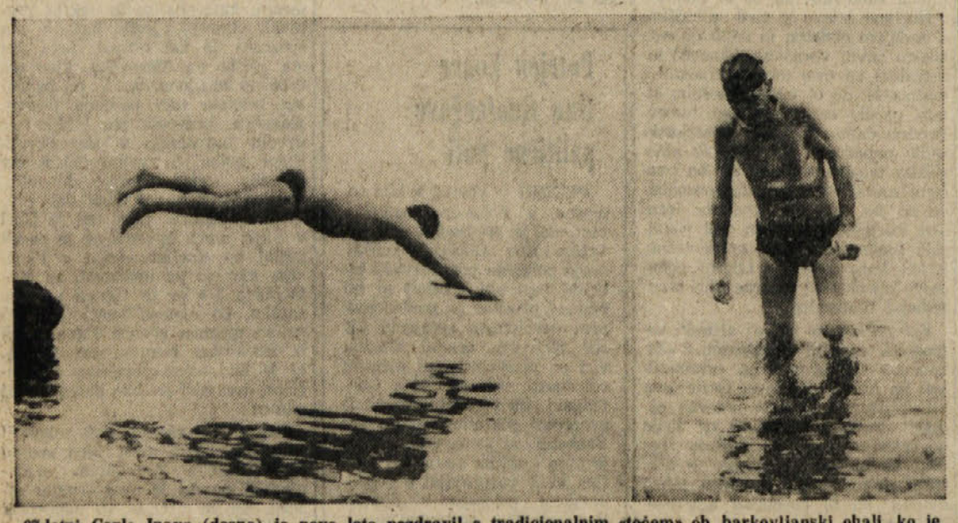

67-letni Carlo Ipavz (desno) je novo leto pozdravil s tradicionalnim «točem» ob barkovljanski obali, ko je temperatura morja kazala 8,8 stopinje. Priletni možakar, ki je tudi letos ostal zvest novoletni tradiciji, del katerih žal počasi tone v pozabo, pa je tokrat imel družbo. Na podoben način je novo leto pozdravil tudi 39-letni mestni redar Mario Cigar (levo), ki mu je zimsko kopanje že skoraj vsakdanja stvar, saj se mu redno posveča trikrat, ali štirikrat na teden, v kakršnihkoli vremenskih pogojih

Ob nenadni in prerani izgubi Stanka Devetaka, požrtvovalnega in zavednega kulturnega delavca, izreka sekcija Slovenske skupnosti iz Devina - Nabrežine iskreno sožalje vsem svojcem.

ŠD Primorje izreka svojemu članu Marinu Luxi globoko sožalje ob izgubi drage mame.

Zveza slovenskih kulturnih društev izreka svojcem globoko sožalje ob smrti Stanka Devetaka, bivšega dolgoletnega predsednika PD «Igo Gruden».

+

Prerano in nenadoma nas je zapustil naš predragi mož, oče, brat in svak

STANKO DEVETAK

(BRIVEC)

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 3. t.m., ob 14. uri izpred nabrežinske cerkve.

Žalostno vest sporočajo: žena Vida, sinova Boris in Mitja ter drugo sorodstvo

Nabrežina, 2. januarja 1981

Nenadoma je preminil

STANISLAV DEVETAK

Njegovemu spominu se klanjajo odbor in člani SPD Igo Gruden in ŠD Sokol.

Nabrežina, 2. januarja 1981

+

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga žena, mama in nona

ANGELA BUNC por. LUXA

Pogreb bo danes, 2. januarja, ob 14.30 iz hiše žalosti, Prosek 539, v proseško cerkev.

Žalujoči: mož Vladimir, sin Marino in hči Nadja z družinama ter drugo sorodstvo

Prosek, 2. januarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in nono

RUDOLF BANDI

Datum in uro pogreba bomo sporočili jutri.

Žalujoči žena Angela, sinova Sergio in Ljubimir z družinama in drugo sorodstvo

Prebeneg, 2. januarja 1981

POSVET NA SEDEŽU OK ZSMS V KOPRU

Mladinci iz Trsta in Brega ter s Koprskega utrjujejo vse tesnejše vezi sodelovanja

Odločitev o ustanovitvi posebne mešane komisije, ki naj bi skrbela za programsko delo in organizacijske probleme

Meja, ki ločuje naše kraje od sosednje republike Slovenije slovi zaradi svoje odprtosti, plodno medsebojno sodelovanje obeh sosedov pa je že več let v ospredju pozornosti naprednih družbenih sil. Odprto mejo in prijateljske sosedske odnose pa bomo lahko razvijali samo na osnovi tesnega in odkritega poznavanja drug drugega, poznavanja in sodelovanja, ki mora zajeti ne le odgovorne predstavnike in oblasti, temveč vse sloje prebivalstva.

V okviru sodelovanja med mladimi z obeh strani meje velja poudariti plodno prijateljsko vez, ki že več let druži socialistično mladino koprske regije z naprednimi mladinci iz Trsta ter predvsem iz Brega. Pred dnevi je predsedstvo Občinske konference Zveze socialistične mladine iz Kopra povabilo na skupen posvet predstavnike Mladinskega odbora pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi ter predstavnike mladinskih organizacij, ki v okviru MO delujejo v obmejni miljski in dolinski občini. Posvet je potekal na sedežu OK ZSMS v Kopru, zbrani mladinci pa so se v tem okviru razgovorili o dosedanjih oblikah sodelovanja in preučili možnosti nadaljnjega razvoja le-teh. Sodelovanje med mladimi iz dolinske občine in sosednjim obmejnim področjem je več let izredno živo, v zadnjih mesecih pa so obmejne vasi, kot so Hrvatini, Ankaran in Škofije tesno povezane s sosednjimi zaselki onstran meje od Mačkolj in Prebenega, tja do večjih središč v dolinskem Bregu. Poudariti velja namreč, da sta občini Dolina in Milje že pobrateni z občino Koper, kar pospešuje stike med samimi upravnimi organi. V obeh obmejnih občinah, predvsem na področju Doline pa so po posameznih vaseh mladi množično angažirani tako v domačih društvih, kot pri športnih in mladinskih organizacijah. Predsednik MO Igor Komel ter predstavnik Zveze slovenskih kulturnih društev Vojko Slavec sta v uvodnih besedah pohvalila dosedanje sodelovanje ter poudarila, da so v zadnjih letih posamezne vasi in društva izrazile potrebo po tesnejši povezavi z bližnjimi zaselki onstran meje. Navedla sta primer Mačkolj in Prebenega, kjer so mladinci v zadnjem času postavili osnove plodnemu sodelovanju s sosednjimi Hrvatini ter prijateljske vezi okrepili tudi z izmenjavo izkušenj na področju kulturnih prireditev, razstav ter športa. Mladi iz Brega so se skupno z mladinci s Koprskega udeležili tudi obiska v pobrateno mesto Valjevo. O dosedanjem sodelovanju so spregovorili tudi novoizvoljeni predsednik OK ZSMS - Koper Cveto Roman, sekretar Janez Pogačnik ter Melanka Guralj, predsednica komisije za mednarodne odnose. Rado Race, ki je pri Mladinskem odboru odgovoren za sodelovanje z mladimi iz matične domovine, je nakazal glavna področja sodelovanja, ki jih je treba v bodoče še razširiti. V ta okvir spada vključevanje mladih iz zamejstva v Mladinske delovne brigade. Osnovne mladinske organizacije iz Slovenije bodo našim mladincem priskočile na pomoč s predavanji in filmi, s pomočjo katerih bodo v posameznih vaseh prikazali življenje in vzdušje v delovni brigadi. Pomembna smer sodelovanja je tudi medsebojno informiranje, ki mora potekati v okviru seminarjev, novinarskega osveščanja ter predavanj na šolah in delovnih kolektivih. Že več let velja namreč domena, da mladi iz zamejstva redno zahajajo na koprske osnovne šole ter na slovensko in italijansko gimnazijo, v obalne brigade ter v delovne kolektive, kjer mladim redno spregovorijo o položaju Slovencev v Italiji.

Eden glavnih sklepov, ki sta ga obe predstavništvi enotno sprejeli, je bila odločitev o ustanovitvi posebne mešane komisije, ki naj bi skrbela za programsko delo in organizacijske probleme. V komisiji naj bi bili zastopani predstavniki OK ZSMS iz Kopra in Sežane ter člani mladinskega odbora pri SKGZ. Posamezni člani komisije naj bi bili odgovorni za posamezna področja delovanja, od športa in informiranja, do kulturnih srečanj in prireditev. Podobna komisija že urejuje sodelovanje med mladimi iz stare in Nove Gorice, njeno dosedanje delo pa je bilo vsekakor uspešno. Mešana komisija, ki bi vezala Trst in sosednji občini, bi skrbela tudi za razvoj stikov z italijansko narodnostno skupnostjo v slovenski Istri, predstavniki koprske celice ZSMS pa bi skušali v sodelovanje vključiti tudi mladino iz Izole in Pirana. Pomembna naloga mešane komisije, predvsem naših predstavnikov, pa bi bila tudi tesna povezava z ostalimi zamejskimi organizacijami, kjer deluje mladina, predvsem s športnimi organizacijami, kulturnimi društvi ter s študentskim gibanjem na šoli in univerzi.

-sp-

Odlok o uvajanju davčnih nalepk

Z odlokom predsednika republike štev. 897 z dne 30. decembra 1980 je stopilo v veljavo več ukrepov davčne narave. Tako je že naslednji dan, 31. decembra, stopil v veljavo ukrep, po katerem je treba nekatere vrste blaga v prodaji na drobno opremiti s posebnimi davčnimi nalepkami. To velja za tekstilne izdelke, usnjena oblačila, televizijske sprejemnike, itd. Konkretno se bodo davčne nalepke na blagu začele pojavljati šele v trenutku, ko bo pristojno ministrstvo izdalo ustrezne izvršilne odloke.

V veljavo je stopil tudi ukrep, po katerem se pri določanju obdavčljive osnove za odmero davka IRPEF smejo odbiti stroški za študije in raziskave v celoti in ne do razmerja 50% kot doslej. Ukrep je retroaktiven ter obsega obdobje od 1. januarja 1974 dalje.

Končno naj omenimo še ukrep, po katerem bodo pripadniki tako imenovanih prostih poklicev po novem v letošnjem letu lahko odbili davek, ki ga vplačajo za nakup bencina in drugih pogonskih goriv, do maksimalne vsote 60.000 lir.

Nekateri nadaljnji ukrepi se nanašajo na nove količnike IVA, kakor smo že poročali v zadnji številki našega dnevnika.

SDD obdarilo potrebne otroke

Slovensko dobrodelno društvo je tudi letos obdarilo potrebne učence slovenskih osnovnih šol na Tržaškem. Skupno je društvo od sv. Miklavža do božiča razdelilo 37 paketov z oblačili, obutvijo, osebnim perilom in šolskimi potrebščinami. Podarjeni paketi so vsebovali to, kar so si posamezniki želeli in kar so njihovi vzgojitelji priporočili.

Društvo je poleg mesečnih podpor sklenilo tokrat tudi prispevati 500 tisoč lir v pokrajinski sklad za pomoč žrtvam potresa kot dokaz solidarnosti tržaških Slovencev.

Obresti na zamrznjene draginjske doklade

Danes, 2. januarja 1981, bodo banke začele izplačevati tretji kupon petletnih zakladnih zapisov, ki so jih odvisni delavci v Italiji (okrog 7 milijonov ljudi) prejeli namesto zamrznjene draginjske doklade v drugi polovici 1977. leta. Obresti na zamrznjeni kapital znašajo 13 odst. Z zamrznitvijo draginjskih doklad je država kasirala o krog 1000 milijard lir, za petletne obresti pa bo do leta 1983 izplačala okrog 600 milijard lir.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 2. januarja
MAKARIJ
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.33 — Dolžina dneva 8.47 — Luna vzide ob 3.46 in zatone ob 14.02.
Jutri, SOBOTA, 3. januarja
GENOVEFA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 7,5 stopinje, najnižja 2,5, ob 18. uri 7 stopinj, zračni tlak 1012,2 mb pada, brezvetrje, vlaga 70-odstotna, nebo pooblačeno, morje mirno.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Maria Teresa Roncaccioli, Manuel Bosdachin, Alen Fabjan, Alessandra Pettarin, Andrea Pederzolli.

UMRLI SO: 65-letni Gennaro Fattorusso, 81-letna Francesca Brazzatti vd. Blasutto, 37-letna Maddalena Segato por. Angeli, 60-letna Caterina Vladich vd Liguori, 46-letni Giordano Baruzza, 77-letni Luigi Valanti, 80-letni Ernesto Montesi, 69-letni Pietro Viezzoli, 90-letna Antonia Rovelli, 66-letni Silvio Sisti, 89-letni Giovanni Marcon, 82-letna Maria Capcich vd. Alessio, 80-letni Giuseppe Malusa, 78-letni Giovanni Fatur.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od [illegible] do 8. ure tel. 73267, predpraznična od 14 do 21 ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica tel. 226-165, Opčine: tel 211-001; Prosek: tel 225-141; Božje polje Zgonik: tel 225-596; Nabrežina: tel 200-121, Sesljan: tel 209197; Žavlje tel. 213-137; Milje: tel 271-124

Uradi generalnega konzulata SFR Jugoslavije v Trstu bodo še danes zaprti zaradi novoletnih praznikov.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO

Gledališča

VERDI
Jutri, 3. januarja, prvi nastop poljskega ansambla ljudskih plesov in pesmi «Mazowsze» za red A v parterju in ložah ter za red F na galerijah. Druga predstava bo na sporedu v nedeljo ob 16. uri in naslednja bo prihodnjo nedeljo, 11. januarja. Prodaja prostih vstopnic pri blagajni gledališča.

Kino

Ariston 16.00 — 22.00 «Il diabolico complotto del dott. Fumancu». P. Sellers. Barvni film za vsakogar.
Eden 16.00 «Shining». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «Flash Gordon».
Excelsior 16.00 «Il vizietto II.» U. Tognazzi.
Grattacielo 16.00—22.00 «Biancaneve e i sette nani». Risani film.
Fenice 16.30 «Fantozzi contro tutti». Paolo Villaggio. Barvni film.
Aurora 16.30—20.00 «Ben tornato pichiatello». Jerry Louis. Barvni film.
Cristallo 17.00 «Brubaker». R. Redford. Barvni film za vsakogar.
Vittorio Veneto 16.15—20.10 «Io sto con gli ipopotami». B. Spencer in T. Hill. Barvni film za vsakogar.
Capitol 16.30—20.00 «L'aereo più pazzo del mondo».
Moderno 15.00 «Odio le bionde». Barvni film za vsakogar.
Lumiere 16.00 «Airport 80». Barvni film.
Volta 16.00 «Pari e dispari». Bud Spencer, T. Hill. Barvni film.

Izleti

Sekcija KPI Josip Verginella v Križu organizira od 27. junija do 5. julija 9-dnevno potovanje v Baku, Tbilisi in Moskvo. Za vpis in informacije se lahko zglasite ob nedeljah od 11. do 12. ure na sedežu sekcije v Ljudskem domu.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

GOSTILNA «Al Palombaro», Trst, Bazoviška cesta 56, tel. 040/54571, vam nudi vsak dan žabe, divjačino, škampe in druge specialitete.
PRODAM peugeot 204 GL, letnik 69 v dobrem stanju, elektronski vžig, nove gume. Cena 1 000.000 lir. Telefon - Gorica, 83535.
MILIČ DUŠAN — Zagradec 2 — toči belo in črno vino.
NUJNO iščem prostore za urad, velikost 70 kv. m na Opčinah ali v okolici. Telefonirati v večernih urah na štev. 226-369.

Vsem članom in prijateljem želi SK DEVIN

USPEHA POLNO IN SREČNO 1981

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1981

Celoletna	49.000 lir
Polletna	35.000 lir
Mesečna	7.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 49.000 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 84.000 lir.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 28. februarja 1981, bodo udeleženi pri tradicionalnem nagradnem žrebanju.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Uprava: Gorica, Drev. XXIV maja 1 — Tel. 83382
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tek. račun št. 192

OB PREHODU STAREGA V NOVO LETO

MOČNA EKSPLOZIJA RAZNESLA TELEFONSKO KABINO V PETOVLJAH

Na srečo ni bilo človeških žrtev, pač pa je peklenski stroj povzročil precejšnjo gmotno škodo - Počilo je ob 1.20

Prebivalci Petovelj, majhnega zaselka med Sovodnjami in Zdravščinami, (kraj je postal znan zaradi krvavega atentata na orožnike, 31. maja 1972. leta) so prve ure novega leta dočakali v strahu, da se je že spet dogodilo nekaj podobnega. Pomislili pa so tudi na nesrečo v bližnji smodišnici in skladišču vojaškega materiala. Okrog 1. ure in 20 minut je namreč v noč odjeknila močna eksplozija, nekaj trenutkov zatem pa je bilo slišati žvenket razbitega stekla. Razneslo je edino telefonsko kabino v bližini gostilne. Stekleni drobci in zračni pritisk, ki je nastal ob eksploziji, so poškodovali nekaj v bližini parkiranih avtomobilov, od teh dva huje, na srečo pa ni bil ranjen nihče. Iz bližnje gostilne, kjer se je mudila družina igralcev nogometnega kluba iz Medeje ter njihovih družinskih članov, vsega okrog 50 oseb, so že nekaj trenutkov zatem prihiteli prvi radovedneži ter z zaprepaščenostjo ugotovili, kaj se je pravzaprav zgodilo. Kmalu so bili na kraju tudi orožniki gradiščanskega poveljstva, ki so jih o dogodku obvestili po telefonu. Na prizorišču so se zadržali do jutranjih ur ter skrbno zabeležili vse podatke in podrobnosti, ki bodo služili pri preiskavi. Ni namreč nikakršnega dvoma: eksplodiral je peklenski stroj, ne pa nedolžna pokalica, sicer ne bi na železnem podu kabine (grajen je iz približno pol centimetra debele kovinske plošče), nastala luknja, velika od 20 do 30 cm.

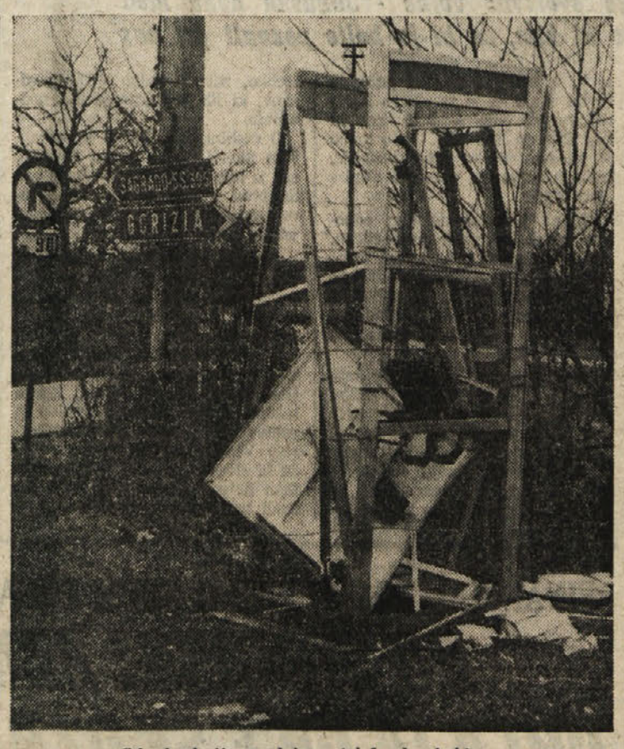

Od eksplozije razdejana telefonska kabina

Podrobnosti o vrsti eksploziva ter o tem, če je šlo za tempiran eksplozivni naboj ali za naboj z drugačnim vžigom, žal niso znane, ker je v teku preiskava. Do večernih ur se tudi nihče ni javil, da bi prevzel odgovornost za atentat, ki bi se lahko končal tudi z zelo tragičnim obračunom in ne le samo z gmotno škodo. Telefonske kabine, ki je bila uničena, so se namreč zelo pogosto posluževali vojaki iz bližnjega vojaškega skladišča ter številni gostje, ki so se zlasti ob nedeljah in praznikih radi ustavljajo v gostilni. Tudi otroci so se zmeraj radi igrali v okolici kabine, ki je postavljena nekoliko stran od glavne poti. Menda se je eden od vesele silvestrovske družbe, ki se je zbrala v gostilni «Da Checco» — uradno je bila sicer gostilna za goste zaprta — le za las izognil nesreči. Nameraval je menda telefonirati hčerki, a ni niti utegnil stopiti iz gostilne, ko je v noč odjeknila eksplozija. Telefonska kabina je od lokala oddaljena kakih 60 do 70 metrov.

Menda nihče od krajanov — v Petovljah so tri družine — niti od družčine, ki se je zbrala v gostilni, ni opazil kakršnihkoli sumljivih znakov. Promet je bil sicer tja do polnoči precej živahen, proti eni uri pa se je kroženje avtomobilov postopoma poleglo. Menda nekaj minut po eksploziji ni pripeljalo mimo nobeno vozilo.

Da bi šlo za novoletno, sicer precej drastično šalo, je težko verjeti.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna bolnišnice, Ul. Terenziana 26, tel. 44 387.

V Tržiču prvi letošnji novorojenček na Goriškem

Spada nekako v novinarsko dolžnost, da poleg neljubih dogodkov poročamo tudi o bolj razveseljivih stvareh. Tako smo po telefonu povprašali, kako so zadnje ure starega in prve ure novega leta pričakali na porodniških oddelkih v bolnišnicah naše pokrajine ter pri sosedih v Novi Gorici. Začnimo kar v bolnišnici dr. Franca Derganca v Šempetru, kjer so za nazdravljanje imeli skopo odmerjen čas. Že ob 1.25 je na svet prijokal Matejček, krepak sin 28-letne delavke Danice Furlan iz Ajdovščine. Obilo dela je dežurna ekipa na porodniškem oddelku te bolnišnice imela tudi kasneje, saj se je do 15. ure včeraj rodilo kar 8 otrok. Zadnji v lanskem letu rojeni otrok, se je rodil približno ob 21.30.

Razmeroma mirno so zadnje ure starega in prve novega leta preživeli v porodnišnicah v Gorici, Tržiču in Krminu. Prvega otroka so pričakali v Tržiču včeraj nekaj minut po 12. uri. Krepkega 3,4 kg težkega dečka je rodila 18-letna Donatella Margarit Broggian.

Na porodniškem oddelku goriške splošne bolnišnice se je zadnji otrok rodil na Silvestrovo zjutraj. Gre za novo predstavnico nežnega spola Samantho Manica. Do popoldanskih ur novega leta, se ni rodil nihče. Bolj slaba bera je bila tudi v krminski porodnišnici, kjer v novem letu niso zabeležili nobenega rojstva. Kot zadnji se je na Silvestrovo rodil Claudio Rossi.

Vsem novorojencem, ne glede, če so prijokali na svet še v starem, ali v novem letu ter njihovim staršem želimo srečno in zdravo 1981. leto.

PROSVETNO DRUŠTVO «ŠTANDREŽ»
Dramski odsek
uprizori kriminalko
AGATHE CHRISTIE
DESET ZAMORČKOV
Režija Emil Aberšek

Premiera bo v nedeljo, 4. januarja 1981, ob 17. uri v prosvetnem domu «Anton Gregorčič» v Štandrežu.

Prilagoditev cen avtobusnih vozovnic

V Tržiču so tik pred novim letom izvedli nekakšno prilagoditev cen vozovnic na mestnim avtobusih. Doslej so bile namreč vozovnice, ki so bile na prodaj v kioskih za 50 lir cenejše. Odslej bo treba tako za vozovnice na avtobusih, kakor za tiste v prodaji v kioskih, odšteti 200 lir. Ustrezno so «prilagodili» tudi cene abonmajskih vozovnic. Navadni abonma stane 6.300 lir, abonma, ki daje pravico prevoza na vseh progah na 7.000 lir. Medobčinski konzorcij naj bi v teku leta imel za okrog 8 milijonov lir več dohodka.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 11. januarja 1981, smučarski avtobusni izlet v Cima Sappado. Prijave, samo osebno, na sedežu društva do 6. januarja.

Razstave

V goriški galeriji Il Torchio v Mamellijevi ulici 6, bodo jutri odprli razstavo slik Giancarla Caneve. Odprta bo do 16. januarja.

Razna obvestila

Le še nekaj dni — do 5. januarja je rok za predložitev prošenj za sodelovanje na javnem natečaju za prosto mesto občinskega delavca v Sovodnjah. Pojasnila v tajništvu na županstvu.

Kino

Gorica
VERDI 17.00—22.00 «Il pap'occhio». Renzo Arbore in Roberto Benigni. Barvni film.
CORSO 17.00—22.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna Walt Disneyjeva risanka.
VITTORIA 17.00—22.00 «Proibitissimo». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
PRINCIPE 17.30—22.00 «I cavalieri delle lunghe ombre».
EXCELSIOR 16.30 — 22.00 «Count down — dimensione zero».

Nova Gorica in okolica
SOČA Danes zaprto.
V četrtek: 18.00—20.00 «ABC od ljubezni do seksa». Avstralski film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Veliki kombinator». Francoski film.
DESKLE 17.00—19.30 «Rektor v postelji». Danski film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna San Giusto, Korzo Italia 244, tel. 835-38.

PO VESELI SILVESTROVI NOČI

Gorica se je včeraj prebudila kasneje kot ostale dni v letu

Mladina je organizirala silvestrovanja v Gorici, Števerjanu, Štandrežu in Doberdobu - Najboljša voščila so si izrekli tudi na mednarodnih mejnih prehodih

Gorica se je včeraj prebudila kasneje kot ostale dneve v letu. Tudi veliko kasneje kot običajne praznične dni. Prvi njeni prebivalci so se pojavili na ulicah šele nekaj pred deveto uro. Ni jim kazalo drugega, kot da so do tiste ure na ulici tudi ostali, saj so prve javne lokale začeli odpirati šele okoli desete ure, «ta najbolj zaspani» pa šele nekaj pred dvanajsto.

Zato pa je bil bolj živahen Silvestrov večer, tudi ta veliko bolj kot ostali večeri v letu. Zakaj takšen tudi ne bi bil, ko pa smo se želeli posloviti od starega leta, da bi pozabili na vse slabo, kar nam je prinesel — tega ni bilo malo — si hiteli segati v roke in zaželeti vse dobro v novem letu.

Največ želja po boljšem začetku so si Goričani voščili v domačem krogu. V ogromni večini so dan Novega leta dočakali v družbi svojcev, še največče ob gledanju televizijskih programov, zlasti slovenskega, ki je bil izmed vseh še najbolj novoletni.

Ne tako mladi in razposajeni. Leti so praznovali skupinsko v društvenih sedežih. Včeraj navsezgodaj smo potelefonirali in izvedeli, da so priredili silvestrovanja v prostorih Dijaškega doma, v Domu Andreja Budala v Štandrežu, v prostorih kulturnega društva «Jezero» in Doberdobu in v Sedejevem domu v Števerjanu.

V prostorih Dijaškega doma Simon Gregorčič je Mladinski krožek letos priredil svoje že tradicionalno silvestrovanje, na katerem se je zbralo veliko mladih. Zavrteli so se ob zvokih plošč, priredili so kratek zabavni program ter si privoščili tudi večerjo.

V Domu Andreja Budala v Štandrežu, kjer prostori to dopuščajo, so priredili kar dve silvestrovanji. V spodnjih prostorih ga je priredilo kulturno društvo «Oton Župančič», v zgornjih prostorih, ki so namenjeni mladinski dejavnosti, pa so novo leto dočakali mlajši člani, ki so se odzvali povabilu mladinskega odseka. Spodaj je igral orkester, v podstrešju pa so vrteli plošče.

V prostorih prosvetnega društva «Sedej» v Števerjanu so se od starega leta poslovili številni udeleženci, ki so prišli na silvestrovanje na povabilo mladinskega društva SMReKK ter prosvetnega društva «Sedej». Tako letos že četrto leto zaporedoma. Bilo je veselo in polno zasedeno. Števerjancem so se namreč pridružili še mladi iz Gorice in s Krasa.

Mladinski odsek iz Doberdoba je veselo silvestrovanje priredil v prostorih kulturnega društva «Jezero». Prireditev je bila lepo organizirana ter se je zaključila okoli četrte ure po polnoči. Plesali so, opolnoči so imeli zakusko, dva fanta pa sta poskrbela tudi za dobro voljo. Bilo je res domače.

V Sovodnjah letos niso silvestrovali. Ker čakajo na dovoljenje za vselitev, prosvetnega doma niso mogli uporabiti. Zaradi tega so Sovodenjci prihod leta 1981 povečini dočakali doma. Zagotavljajo pa, da čez eno leto ne bo več tako. In jim radi verjamemo.

Goričani so silvestrovali tudi proč od svojih domov, v hribih nekateri celo v oddaljenih obmorskih turističnih krajih.

Srečno novo leto so si zaželeli tudi na mednarodnih mejnih prehodih zaposleni policaji in finančni stražniki in uslužbenci. Stisnili so si roke v želji, da bi prijateljstvo in sodelovanje še naprej bila gonilna sila odnosov med dvema sosednjima državama, v nujno korist in korist vsega obmejnega prebivalstva.

Sprožil se je alarm tatov pa ni bilo

Obhodnica orožnikov gradiščanskega poveljstva je včeraj, nekaj pred 13.30 z vso naglico pohitela v Krmin. Sprožil se je namreč alarmni sistem v tovarni Mipot. Orožniki, ki so v zelo kratkem času prihiteli v krminsko industrijsko cono, so ugotovili, da se pravzaprav ni zgodilo ničesar. Sistem se je najbrž sprožil sam od sebe, ali pa je vključitev povzročila žival. Varnostni sistem je povezan z orožniškim poveljstvom v Gradišču.

Nova številka revije «Il Territorio»

V kratkem bo v prodaji nov zvezek revije «Il Territorio», ki jo izdaja večnamenski kulturni center v Ronkah. Revija izhaja dvakrat letno. Naslednji zvezek bo izšel predvidoma ob koncu maja.

Iz tržiške bolnišnice

Lažjo prometno nesrečo sta v prvih jutranjih urah novega leta doživela 62-letni Giulio Rotteri iz Trsta, Ul. Commerciale 25 ter 48-letna Antonia Udina. Z avtom, ki ga je upravljal Rotteri sta se peljala po obalni cesti iz Sesljana proti Trstu. V neposredni bližini naravnega predora pod Nabrežino, pa je vodnik nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom, ki je treščilo v skalnat rob ob cesti. V nesreči sta bila ranjena tako Rotteri, kot njegova sopotnica. Zdravita se v tržaški bolnišnici, kjer bosta okrevala predvidoma v 8, oziroma v 10 dneh. Nesreča se je pripetila nekaj po drugi uri.

NA OBČINSKI SEJI V SOVODNJAH

Razširili bodo cesto med Gabrjami in Vrhom

Dela bodo veljala okrog 150 milijonov lir - Skrb za varstvo voda in okolja

Dela za razširitev in ureditev ceste med Gabrjami in Vrhom bodo predvidoma stekla že letos. V tej zvezi je občinski svet v Sovodnjah, na zadnji seji, 30. decembra, sprejel sklep, da se omenjena dela, o katerih je bilo v svetu v zadnjih letih že precej, mnogokrat tudi ostrih razprav, izvede, da se predvideni strošek vnese v proračun za leto 1981, ki je v pripravi ter da se za izdelavo izvršilnega načrta pooblasti geometer Antonio Grusovin iz Gorice, ki je pred leti (1977) izdelal tudi že okvirni načrt. Strošek — okrog 140 do 150 milijonov lir — bo občina krila z najetjem posojila pri Cassa depositi e prestiti ter z morebitnim prispevkom deželne uprave. V tej zvezi je občinski svet že tudi odobril županu pooblastilo, da zaprosi za posojilo. S predvidenim posegom bodo razširili odsek ceste v dolžini okrog 900 metrov med Gabrjami in Ušjami, tako da bo cestišče po novem široko pet metrov. Uredili bodo tudi tri nevarne ovinke, ki niso vključeni v omenjenem odseku.

V nadaljevanju seje, ki jo je vodil župan Primožič, je občinski svet odobril izplačilo stroška (nekaj nad dva milijona lir) za čiščenje občinskih cest na Vrhu. Delo je opravilo podjetje Bertinazzi iz Ronk. Nadalje je tekla beseda o honorarni zaposlitvi šoferja za upravljanje šolskega avtobusa, svet je odborov predlog sprejel z večino glasov, ter o začasni nadomestitvi občinskega knjižničarja.

Občinski svet je odobril sklep o podaljšanju delovnega časa čistilkam osnovnih šol ter o povečanju honorarja čistilki, ki skrbi za čiščenje in urejanje prostorov na županstvu. Nova ureditev velja od 1. januarja dalje.

V novembru je občinski svet že odobril razdelitev deželnega prispevka manj premožnim občanom, zatem pa je dežela nakazala v ta namen še dodatni znesek. Denarne podpore bodo deležni občani, ki so prejeli že tudi prvi prispevek. Predlog porazdelitve je občinski svet odobril soglasno.

Ob zaključku seje je podžupan Klemše izčrpno poročal o nedavnem delovnem srečanju s predstavniki občine Nova Gorica in Doberdob ter o namenu občinskega odbora, da se v najkrajšem času loti reševanja vprašanj industrijskih in drugih odplak, ki se stekajo v Sočo in Vipavo ter drugih vprašanj s področja ekologije in zaščite okolja.

V tej zvezi je podžupan poročal, da bo občinska uprava takoj in odločno posredovala pri goriški občini, glede odplak, ki se, kljub kanalizaciji in kljub prečiščevalni postaji, še zmeraj prosto iztekajo v Sočo. Goriške upravitelje bo občinski odbor opozoril na obstoj nedovoljenega odlagališča za smeti na soškem bregu ter zahteval takojšnjo odpravo.

Župan Vid Primožič se je ob koncu seje zahvalil svetovalcem in odbornikom za sodelovanje v tem prvem nekajmesečnem delovanju nove uprave ter izrazil željo, da bi se tako sodelovanje nadaljevalo tudi v bodoče. Skupaj so potem občinski svetovalci nazdravili novemu letu.

Nesrečno novo leto za bolničarje Zelenega križa

Za tri bolničarje goriškega Zelenega križa se je novo leto pričelo v znamenju prometne nesreče. Zaradi resnih poškodb se bosta Roberto Jaccomini in Roberto Colautti morala zdraviti 40, oziroma 30 dni.

Lažje poškodbe pa je odnesel šofer rešilnega avtomobila Ugo Troncar, ki se bo zdravil samo 7 dni. Podrobnosti o nesreči, ki se je pripetila okrog 1.30 v Morellijevi ulici v Gorici, še niso znane. Menda je na vozilu prišlo do mehanske okvare.

ZADNJI DAN LETA

Potrjeno prijateljstvo med Brici in Krminčani

Izmenjava daril - Fausto Nunin in Walter Leben poudarila želje po konkretnem sodelovanju

Na vseh mejnih prehodih na Goriškem so si na predvečer novega leta jugoslovanski in italijanski obmejni organi izmenjevali voščila in darila. To je že ustaljen običaj. Trenutek smo se zaustavili na mejnem prehodu Plešivo v Brdih, kjer so se v sredo, zadnji dan leta, srečali tako obmejni policijski in carinski organi ter predstavniki krminske občine ter krajevne skupnosti Dobrovo.

Najprej so se na mejnem prehodu srečali predstavniki obeh krajevnih uprav. Izmenjali so si košare z darili, med katerimi so bila, kajpak na častrem mestu, odlična briška vina. Ta dan precej gost promet preko tega mejnega prehoda se je za nekaj trenutkov ustavil. Slovesnost se je nato nadaljevala v znanem gostišču pri Sirku na Subidi, kjer je krminska občina pripravila sprejem in kjer sta govorila krminski župan Fausto Nunin ter predsednik krajevne skupnosti Dobrovo, Valter Leben.

Oba sta poudarila poseben pomen tesnih prijateljskih odnosov ob meji. Krminski župan pa je posebej poudaril, kako tudi nova občinska uprava pripisuje velik pomen leta 1976 sklenjenemu pobratenju med obema krajema. Želimo si sodelovanja pri reševanju najrazličnejših vprašanj, je dejal predstavnik krminske občinske uprave ter predlagal ustanovitev mešane komisije, ki bi se ločala z vsemi vprašanji ter predlagala ustrezne rešitve. Nunin se je v govoru spomnil tudi pokojnega Jelka Kodermaca, ki je bil dolgo let na čelu krajevne uprave na Dobrovem. Valter Leben se je zahvalil za izraženo pripravljenost o sodelovanju ter soglašal z Nuninovimi predlogi ter dejal, da se bo sodelovanje nadaljevalo v skladu z listino o pobratenju ter osimskimi sporazumi ter nazdravil rekoč, da bomo tako prispevali k zmeraj boljšim odnosom med Jugoslavijo in Italijo.

Poleg krminskega župana in predsednika KS Dobrovo so se srečanja udeležili številni predstavniki gospodarskega in družbeno - političnega življenja z obeh strani meje. Naj omenimo le nekaj tistih, ki imajo največ opravka in dela na mejnih prehodih. To so Djordje Bošković, šef carinske izpostave na Dobrovem, Alojz Vodopivec, komandir oddelka milice na Dobrovem in maresciallo maggiore Vincenzo Carosa, ki je na čelu finančne straže na vseh obmejnih prehodih na tem področju.

Užaloščeni javljamo, da je preminila naša ljubljena

SUZANA DEVETAK vd. VIŽINTIN
(JEKOPIČEVA MAMA)

Pokopali jo bomo danes. Žalni sprevod bo krenil ob 14. uri iz mrliške veže goriške bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Dolu.

Živela bo z nami v trajnem spominu.

Hčere z družinami in sorodniki

Dol, 2. januarja 1981

Ženska in njena stvarnost

SLOVENSKA ŽENSKA REVIJA «NAŠA ŽENA» PRIHAJA MED SVOJE BRALKE ŽE 40 LET

Skromen začetek tik pred začetkom druge svetovne vojne - Junaška doba med NOB in v prvih letih po osvoboditvi - Dobro bi bilo, če bi jo bolje poznali pri nas

Ko bi zložili drugo na drugo vse številke revije «Naša žena», ki so doslej izšle, bi nastal velik kup, že prava majhna gora tiskanega papirja. Doslej je bilo namreč natisnjenih približno 22 milijonov izvodov, kar lahko tudi pomeni, da bi na vsakega Slovenca prišlo kar enajst izvodov.

Navedene številke bi lahko bile že same po sebi prijetna zanimivost, ko ne bi bile pomembne še zaradi nečesa drugega: «Naša žena» slavi namreč 40. obletnico izhajanja, saj se je prvič pojavila februarja 1941. leta.

Že iz tega podatka je razvidno, da ni bil nastop «Naše žene» preveč javno razvit in da je bil tudi njen obseg precej omejen.

Pot «Naše žene», to je edine ženske revije, ki izhaja v slovenščini, ženske v smislu, ker piše in razmišlja o ženski tematiki in ne predvsem o tem, kar naj bi «žensko zanimalo (moda, lepota, nega otrok...)», se je pravzaprav začela il- galno.

Napredni ženski list je bil nadvse potreben — tako so čutili v Sloveniji takrat, ko se je že najavljala vojna z vsemi njenimi grozotami. Sklep, da tak list ustanovijo, pa je bil sprejet na peti državni konferenci Komunistične partije Jugoslavije. Med odločnimi zagovornicami takega lista je bila tudi Vida Tomšič, ki je bila prva urednica «Naše žene», ki pa je sicer uradno navajala druga imena.

Uradna lastnica in izdajateljica prve «Naše žene» je bila namreč navedena dr. Božena Ravnihar, kot odgovorna urednica pa je bila napisana Maila Golob. Vendar je list urejala Vida Tomšič, ki pa je ženj odgovarjala pred Komunistično partijo Slovenije.

V letu 1941 so izšle le tri številke «Naše žene», kar je tudi pod silo razmer precej razumljivo. Glavna vsebinska teža prvih številk je bila, seveda, dana narodnoosvobodilnemu boju oziroma vlogi žensk v dogajanju, ki je tako bistveno spremenilo življenje in nadaljnjo življenjsko usodo vseh Slovencev in, razumljivo, tudi Slovenk.

Ko se Vida Tomšič spominja začetnih korakov «Naše žene», omenja tudi tiste jugoslovanske revije, ki so takrat že izhajale in po katerih se je, vsaj deloma, zgledovala tudi «Naša žena». Gre predvsem za beograjsko revijo «Žena danas» in zagrebško «Ženski svijet»: «Našo ženo» so njene prve sodelavke gradile predvsem na izkušnjah «Žene danas», ki je bila eno izmed glavnih legalnih oporišč revolucionarnega boja med jugoslovanskimi ženskimi množicami. Zelo odločno je na primer revija vodila razne akcije, med katerimi akcijo za žensko volilno pravico.

Kaj je takrat — leta 1941 — pomenilo biti list revolucionarnega boja slovenskih ženskih množic? Zopet odgovarja Vida Tomšič s svojim zapisom izpred dvajsetih let, ko obrazložuje vsebinsko zasnovo prvih «Naših žen».

Strani je bilo malo, zato so bile tem skrbneje pripravljene, saj je moralo vanje veliko pomembnih dogodkov. Od vprašanj, s katerimi so se takrat prvenstveno spopadale ženske v Sloveniji, do stališč KP o notranjem položaju in mednarodnih dogodkih in, končno, seveda še o snovanju enotnega nastopa proti nacifašizmu.

Tako je bila «Naša žena» med prvimi frontnimi listi, vojna vihra, ki je nato v celoti zajela Jugoslavijo, pa je za nekaj časa prekinila njeno nadaljnje izhajanje.

Ponovno je «Naša žena» zaživela v spremenjenih razmerah in v drugih uredniških rokah: nalogo, da oživi in ureja «Našo ženo» je namreč novembra 1942 dobila Zima Vrščaj. Takrat je že delovala Protifašistična ženska zveza in naloga revije je bila tudi ta, da ženskam, v prvi vrsti ljubljanskim, ker revije ni bilo mogoče širiti po vsem ozemlju, predstavi zvezo, njene naloge in vlogo.

V bistvu pa je — tako pripominja Zima Vrščaj — «Naša žena» opravljala veliko nalogo, saj je politično osveščala slovenske ženske. Pisala je, in to ognjevito, o političnem dogajanju v svetu in v domovini: takrat se je ob borbi proti okupatorju snovala tudi nova podoba Jugoslavije in vsemu temu, seveda s posebnim poudarkom na delež žensk, je «Naša žena» posvečala svojo pozornost.

Življenje «Naše žene» pa ni bilo razburkano samo po vsebini, tudi njen vsakdanji obstoj je bil v nenehni nevarnosti. Redakcija se je namreč neprestano selila, saj je tudi urejevanje «Naše žene», kakor vse ostalo napredno delovanje, potekalo v ilegali. Tako je redakcija «Naše žene» skrivoma popotovala po Ljubljani, Zima Vrščaj je revijo urejala pač tam, kjer je pod lažnim imenom in s ponarejenimi dokumenti lahko stanovala. Zato spomini iz tistega junaškega leta 1942 ne govorijo samo o uredniških sestankih, o vsebini lista, temveč predvsem o naporih, da ne bi prišli na sled uredništvu in seveda tudi odgovorni urednici in večkrat je le za las manjkalo, da ne bi Zime prijeli z vsem materialom vred.

Jeseni leta 1943 je «Naša žena» odšla na osvobojeno ozemlje, kjer so jo združili z revijo «Našim ženam», ki jo je v partizanih urejala Mara Rupena. Poslej je bila «Naša žena» skupna in edina slovenska revija žensk, ki so bile neposredno ali posredno vključene v NOB.

Tako je «Naša žena» prvič zajela celotno Slovenijo in je to svojo razširjenost tudi obdržala. Prva povojna leta, ki v več pogledih niso bila nič manj «revolucionarna» od vojnih, so tesno vezana z imenom in delom takratne odgovorne urednice Helene Puhar. Svojih spominov ni zapustila, pač pa je naslednicam predala borbeno in vestno urejeno revijo.

Za kratek čas — tudi mi smo izbrali prikaz «Naše žene» preko njenih odgovornih urednic, kakor je to v jubilejni številki naredila revija sama — je za «Našo ženo» odgovarjala Nika Arko in sicer od leta 1949 do leta 1951. Nato pa jo je za razmeroma dolgo obdobje, celih petnajst let, prevzela Fani - Meta Košir.

Takrat je z uredniškim odborom, ki ni bil nikoli preštevilčen, zato pa tem bolj prizadeven, tesno sodeloval Glavni odbor Antifašistične fronte žensk. V tistih letih se je tudi naklada izredno zvišala, saj je «Naša žena» štela nad 80.000 bralk.

Odgovornost za revijo je nato prevzela Tita Škerlj - Sojar, «Naša žena» pa se je v tistih letih tudi oblikovno posodobila, saj je začela izhajati z barvnimi stranmi. Na strani revije so prišle tudi reklame, kar marsikomu ni bilo všeč, vendar pa je to bilo potrebno, zaradi vedno višjih stroškov, ki jih je izdajanje lista prinašalo.

O vsebini lista, ko ga je urejala Tita Škerlj ne bi veliko govorili, saj je bila odgovorna urednica vse do pred dvema letoma, ko je urejevanje prevzela sedanja odgovorna Sonja Tramšek.

Tako se je torej vila borbena in včasih že kar pustolovska pot «Naše žene», revije, ki še danes po 40 letih, redno izhaja kot mesečnik in jo, upam, prebira tudi veliko žensk pri nas. Kakšna je revija danes, tokrat ne bi razglabljali, še zlasti ne o tem, koliko takšna revija ustreza potrebam in zahtevam slovenske zamejske ženske. Vendar pa bi le bilo prav, da bi «Našo ženo», ki je prehodila tako dolgo viharno pot, bolje poznali tudi pri nas. (bp)

Brigitte Boni, ki so jo pred dnevi v Nici izvolili za letošnjo «mis zime». Stara je 22 let in izhaja iz vzhodne Francije

«FINANCIAL TIMES» PIŠE O TIHIH POGAJANJIH V MOSKVI

BO SIBIRSKI ZEMELJSKI PLIN OGREL OHLAJAJOČE SE OZRAČJE VZHOD-ZAHOD?

Načrti o velikem plinovodu, ki bi v dolžini 6000 km dovajal plin zahodni Evropi
V sedanji energetski krizi bi to bilo koristno za oba partnerja - Velika naložba

Poljska zadeva je nekoliko razburkala dunove in med Moskvo ter nekaterimi glavnimi mesti Zahoda so se krizale odnose, ki niso obetale prav nič dobrega. Posebno ne ob tem, ker je bodoči pred dvema mesecema izvoljeni ameriški predsednik bil doslej v svojih izjavah hudo oster. In vendar druga v tem primeru posiovna srečanja obetajo nekoliko drugačno bodočnost, celo zelo pozitivno bližnjo prihodnost. Sicer pa ni prvič, da so poslovni ljudje bili bolj tenkočutni kot politični, saj npr. poti v Moskvo niso našli predstavniki italijanske vlade, pač pa predstavniki turinskega «velikana», namreč predstavniki Fiata. Podobno se dogaja tudi sedaj. Kakor podrobneje poroča list «Financial Times», se zadnje čase vodijo zelo zahtevni in zapleteni razgovori med Moskvo in raznimi zahodnimi metropolami in sicer v zvezi z izgradnjo novega plinovoda, ki bi bil štirikrat daljši in seveda tudi ustrezno večji od naftovoda na Aljaski. Sicer že vodi iz Sovjetske zveze proti zahodu plinovod, od katerega se enkrat odcepi iz Avstrije tudi proti nam, do Trsta, toda v Moskvi in drugod v glavnih mestih evropskega Zahoda si zamišljajo še mnogo večji plinovod, tako da bi izvedba tega načrta mogla biti nekakšen «posel stoletja», kot temu pravijo, saj se predvideva plinovod, ki bi povezoval severozahodno Sibirijo z zahodno Evropo in bi bil dolg nič manj kot 6000 km.

Plinovod bi se začel pri velikanskih ležiščih prirodnega plina na polotoku Jamal. Ležišče je izredno bogato, saj strokovnjaki računajo, da je tu okoli 20 trilijonov kubičnih metrov plina. Po mnenju strokovnjakov je to največje doslej odkrito ležišče prirodnega plina na svetu. Ker se pogajanja med Moskvo in morebitnimi partnerji šele vodijo in ker so pred leti pogajanja med Moskvo in Tokiom glede črpanja sibirske nafte propadla, ne bomo še govorili o konkretnem dejstvu, pač pa prikazujemo morebitno izvedbo teh načrtov. Toda načrt zasluži pozornost, kajti «v primeru, če bi ga izpeljali, bi iz Sovjetske zveze dobivale plin Zahodna Nemčija, Francija, Italija, Nizozemska, Belgija, Švedska, Avstrija, Švica in morda tudi Velika Britanija in Španija», kot je zapisal «Financial Times». Bil bi to izredno pomemben ekonomski podvig z močno pozitivnimi političnimi posledicami. Znano je, da je ves svet v energetskih težavah, še najbolj pa zahodna Evropa, razen Velike Britanije. Če se bo ta načrt izpeljal, bo Evropa preskrbljena s plinom za naše stoletje in za dolgo dobo prihodnjega stoletja.

Logično je, da se o morebitnih konkretnih načrtih ve bolj malo. Samo ob sebi se tudi razume, da še niso niti na papirju začrtali morebitne trase plinovoda. Govor je o enem plinovodu, hkrati pa se govori tudi o dveh velikih plinovodih in Sovjeti so baje pripravljali kar več variant, ki bi mogle dobavljati zahodni Evropi od 40 do celo 65 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina na leto.

Če gre za «posel stoletja», se to ne nanaša le na Sovjetsko zvezo, pač pa tudi na zahodno Evropo, saj bi naročila Sovjetske zveze v zahodni Evropi za ta plinovod veljala nič manj kot 11 milijard dolarjev v današnji vrednosti. Samo ob sebi se nadalje razume, da bi pri tem sodelovale predvsem tiste države, ki bi postale največji odjemalci sovjetskega plina in ki bi morale zato poskrbeti tudi za ustrezne kredite. To se pravi, da pridete glede tega najprej v poštev Zahodna Nemčija in Francija, saj računajo, da bi ti dve državi trošili po 25 odstotkov dobavljenega plina. Za njima bi prišle Italija, države Beneluksa in nato skandinavske dežele. Neke britanske družbe, ki so se v gradnji plinovodov že preizkusile, in to prav v Sovjetski zvezi, pridejo tudi v poštev, posebno ker so te družbe že povezane s svojimi bankami, ki tako rekoč že ponujajo ustrezna finančna sredstva, kakor poroča že omenjeni «Financial Times».

Vrtanje vrelcev in transport tolikšnih količin plina pa ni majhna stvar in sami strokovnjaki menijo, da se bo, v primeru če se med Moskvo in zahodno Evropo pogodijo, v tem podvigu izkazala vsa sposobnost sodobnega človeka oziroma vsa sposobnost človeškega uma in sodobne tehnologije. Zakaj?

Polotok Jamal je vzhodno od Urala, vendar nad arktičnim krogom in sicer okoli 72. stopinje geografske širine. To se pravi, da je ta polotok na zadnjem gornjem robu Sibirije z vsemi ustreznimi posledicami. Tu imamo 9 mesecev zime in ni redko, da živo srebro v termometru pade tudi izpod 50 stopinj Celzija. V takem primeru se železo oziroma kovina drobi kot steklo. Kot bi to še ne bilo dovolj, divjajo tod močni mrzli vetrovi, ki prihajajo s severnega tečaja. Skratka, življenjske oziroma delovne razmere so tu strašne.

Sovjeti sklep, da bi poskušali eksploatirati velikanska bogastva, ki ležijo izpod polotoka Jamal, je bil sprejet pred nekaj leti. Že v samem začetku so sovjetski strokovnjaki uvideli, da bi realizacija tega velikanskega načrta bila iznad njihovih možnosti oziroma, da bi od njih zahtevala tolikšne napore, da bi jih trenutno ne zmogli, ali pa da bi se ustrezna dela tako zavlekla, da bi investicije postale predrage, saj bi se vloženo delo začelo izplačevati šele čez dolgo let. Vrh tega so sovjetski gospodarstveniki prišli do sklepa, da bi mogel biti njihov plin iz Sibirije v sedanji dobi energetske krize na Zahodu odličen vir prepotrebne tuje, prvenstveno trdne valute, saj je znano, da Sovjetska zveza veliko kupuje na Zahodu, samo nakup žita ji stane več milijard dolarjev na leto, da ne govorimo o velikih stroških, ki jih terja nakup zahodne tehnologije.

Po tem, kar se je doslej moglo zvedeti, bi Zahod dal Sovjetski zvezi kreditov v višini 11 milijard dolarjev, kolikor bi pač znašali gradbeni stroški, seveda s pogojem, da bodo kreditorji v začetku dobivali plin tako rekoč zastonj, to se pravi, da «se bodo njihovi krediti in ustrezne obresti krili» z dobavljenim plinom. To se nadalje pravi, da bi prve čase Sovjetska zveza imela od plinovoda kaj malo koristi. Toda brž ko bi se gradbeni stroški izplačali, bi plinovod prinašal velikanske koristi in bi se v Sovjetsko zvezo stekale milijarde dolarjev na leto. In ker so zaloge zemeljskega plina na polotoku Jamal malone neizčrpne, bi se dotok dolarjev ne ustavil tako zlepa.

Iz opisanega izhaja, da bi v primeru sklenitve sporazuma bilo treba začeti velikansko delo, ki bi zahtevalo dolgo dobo. In vendar se zdi, da izvedba načrtov ni tako zahtevna, saj Sovjeti računajo, ali si vsaj želijo, da bi prvi od morebitnih dveh plinovodov začel delovati že konec leta 1984 ali v začetku 1985, v celoti pa naj bi se dela končala leta 1986. Zahodni partnerji pa so manj optimistični in menijo, da bi se dela podaljšala vsaj za leto dni.

Pri tem pa list «Financial Times» dodaja zelo zanimiv podatek, da so namreč poslovni ljudje evropskega Zahoda za načrt zavzeti, to pa iz enostavnega razloga, ker se jim hkrati z delno rešitvijo energetskega problema obeta tudi velikanski in zelo konkreten finančni posel. Posebno v času, ko zahodnoevropska jeklarska industrija, ko plavžarstvo doživlja hude težave, bi velikansko naročilo cevi za tolikšen plinovod pomenilo vsaj začasno rešitev iz težav. Skratka, načrt je tako rekoč kot naročen.

Ob koncu pa še pripombo, ki ni ekonomskega značaja, ki pa je prav tako veljavna. Razmišljanja o tem velikanskem načrtu smo začeli z omembo političnih trenj med Zahodom in Vzhodom, konkretno s Sovjetsko zvezo. Zaključili pa jih bomo z upanjem in tudi prepričanjem, da med deželami, ki so poslovno tako povezane, ne more priti zlahka do hudih celo nevarnih trenj, ki bi nas v sedanjem kritičnem vzdušju mogla pripeljati v še hujše težave, Sibirski plin bi torej mogel ogreti nekoliko hladne odnose med Zahodom in Vzhodom, da bi ne prišlo spet do «ledene dobe», ki smo jo doživljali pred časom.

RAZMIŠLJANJE O TEM, KAJ PRAVZAPRAV POMENI OBOROŽEVALNA TEKMA V SVETU

Kakih 60 milijonov ljudi in 400 tisoč znanstvenikov dela za to, da je orožja dovolj in da je vedno boljše

S samimi 8 odstotki tega, kar potrošimo za orožje, bi v kratkem rešili vprašanje lakote na svetu

Ko so politiki in javni delavci te dni ob zaključku pravkar minulega leta delali nekakšne obračune nad starim letom, so vsi ali skoraj vsi tožili, da je bilo leto 1980 v splošnem slabo leto, ker da je prineslo več ali celo veliko več slabega kot dobrega. Pri naštevanju vsega negativnega, kar se je v dvanajstih mesecih zvrstilo pred nami, so malone vsi poudarjali vojne spopade ali vsaj vojna žarišča, ki jih zares ni malo, pa čeprav trenutno ne grmijo topovi menda nikjer. In zares vsakemu razmišljajocemu človeku se zdi čudno, da človeštvo 20. stoletja rešuje ali točneje skuša reševati nastajajoče probleme z orožjem, zares čudno se zdi razmišljajočemu človeku naše dobe, da človeštvo, pred katerim je še toliko nerešenih vprašanj, troši toliko sredstev za vojsko, za oboroževanje. Res je, da se za te stroške pravi, da so obrambnega značaja, vendar je to nepremičljiva tolažba, posebno ko se v isti sapi govori, koliko je na svetu še nerazvitih področij, ko se točijo krokodilje solze nad milijoni ljudi in v glavnem otrok, ki leto za letom umirajo od lakote.

Pri tem je še najbolj žalostno to, da stopa svet v novo leto s kaj skromnimi upi, da nam bo 1981. leto prineslo kaj boljšega. V vodstvih velikih sil in v vodstvih tistih držav, ki so s velikimi silami najbolj neposredno povezane, ne kažejo nikakršne dobre volje, da bi ubrali, kar se oboroževanja tiče, drugačno pot. V pravkar minulem letu nista niti vzhodni niti zahodni blok odložila «v staro železo» niti ene same jedrske bombe, niti ene rakete, da ne govorimo o tako imenovanem klasičnem orožju, seveda razen tistega orožja, ki je zastarelo in so ga takoj nadomestili z novejšim, bolj učinkovitim. Številke so sicer dolgočasne, vendar pogosto povedo več kot dolga razglabljanja. In zato bomo v naslednjem navedli nekaj konkretnih številk o človeškem zlu, ki mu pravimo oboroževanje.

Na vsem svetu se porabi za oboroževanje, za vojsko vsak dan približno eno milijardo 200 milijonov dolarjev, kar je v naši valuti 1100 milijard lir. V letu dni se teh stroškov nabere za 500 milijard dolarjev. Če računamo, da velja dolar nad 900 lir, naj si vsakdo izračuna, kako strahotna številka je to. Do neke meje nas lahko tolaži dejstvo, da kakih 70 odstotkov teh velikanskih sredstev odpade na dve velesili, ZDA in Sovjetsko zvezo. V nekem komentarju ob izvolitvi novega ameriškega predsednika Reagana smo brali, da bo on oboroževanje še pospešil, da bi s tem «dokončno prehitel» SZ, kateri da že sedaj jemlje sapo, ker da ne more slediti ameriškemu oboroževanju. Drugi pa menijo, da temu ni tako, ker da SZ oboroževanje stane veliko manj kot ZDA. V zvezi s tem se navajata dve dejstvi: v ZDA se zelo drago orožje izdeluje v zasebni industriji, orožje pa je ena izmed tistih vrst blaga, ki dopušča strahotno maržo dobička. S SZ pa gradijo orožje v državnih podjetjih, kjer o tej marži ni govora. Vrhu tega — pravijo — je ameriška delovna sila najmanj za 3,5-krat dražja od sovjetske.

Iz tega se torej more sklepati, da SZ orožje stane manj kot ZDA. Tudi v primeru, če bi to bilo povsem res bi to bilo le obrobno vprašanje, ki prav malo spremeni splošno negativno ugotovitev, da troši človeštvo mnogo preveč za tako imenovano obrambo.

Da je orožja veliko in preveč, da «obrambe» močno bremeni predvsem šibkejša gospodarstva in da orožje pravzaprav ne rešuje nobenega problema, je več kot znano. In to je dalo pobudo političnemu komiteju generalne skupščine združenih narodov, da je na decembrski seji soglasno sprejelo resolucijo o izvajanju sklepov in priporočil posebnega zasedanja svetovne skupščine o razoroževanju. Pobudo za to so dale nekatere neuvrščene dežele, ki se pravzaprav še največ, skoraj bi rekli edine potegujejo za drugačno politiko v svetu.

Omenjena resolucija poziva vse države sveta, predvsem pa tiste, ki že razpolagajo z jedrskim orožjem, naj se čim prej lotijo učinkovitejšega zaviranja oboroževalne tekme, naj se čim prej lotijo resničnega razoroževanja. Neuvrščene države, ki so dale pobudo za to, menijo, da je eden glavnih ciljev bližnje prihodnosti razorožitev, da pa se ta kljub vsem dosedanjim mednarodnim obveznostim ni niti začela. To pa je veliko zlo za ves svet, predvsem še za nerazviti svet, ki v svojem razvoju ne more ubrati koraka z razvitim svetom. Nasprotno, razlika med bogatim, razvitim svetom ter svetom v razvoju se še veča.

Po nekaterih računih je danes na vsem svetu okoli 60 milijonov ljudi, ki so zaposleni z oboroževanjem, to se pravi, da 60 milijonov ljudi dela izključno za vojaške potrebe. Ko bi ti ljudje bili zaposleni v dejavnosti, ki bi človeštvu pomagala iz ekonomskih težav, bi bil svet v kratkem rešen lakote in vsega drugega zla. Pomislimo le, kolikšen bi bil napredek, če bi bilo 400 tisoč znanstvenikov, ki delajo v oboroževalni industriji, angažiranih v koristnem delu, v proizvodnji blaga, strojev, naprav, ki so človeštvu koristne.

Pri tem razmišljanju pa je še najbolj žalostna naslednja ugotovitev: bolj se govori o razoroževanju in o miru v svetu, bolj se pospešuje oboroževalna tekma. In vendar ves svet govori in ponavlja o težavah, ki so zajele malone ves svet. Pomislimo le na siromaštvo, na lakoto, ki tare pol Latinske Amerike, več kot polovico Afrike, da ne govorimo o velikanskih predelih gosto naseljene azijske celine, koder znaša letni dohodek državljana toliko, kolikor znaša dvodnevna mezda ameriškega, švedskega ali švicarskega delavca. Strokovnjaki so izračunali, da bi s samimi 8 odstotki tega, kar svet porabi za oboroževanje, v nekaj letih rešili najbolj akuten svetovni problem, problem lakote, ki tare nad pol milijarde ljudi sveta. Z istimi sredstvi bi mogli v letu dni povsem ukiniti nepismenost. Na svetu je še vedno 700 milijonov nepismenih ljudi in kaj nepismenost v današnji dobi pomeni, vemo dobro.

Sicer se najde in to ne tako redko človek, ki pravi, da oboroževalna industrija, posredno torej oboroževalna tekma daje kruha milijonom ljudi. Toda ljudje, ki danes delajo za vojsko, bi lahko ustvarjali kaj drugega, kar bi bilo koristno za človeštvo, le da bi se proizvodnja preusmerila, da bi ne doživljali absurdnih ugotovitev, kakršna je naslednja: en vojak s svojo opremo in vsem, kar na posamezno «vojaško osebo» v tej oboroževalni tekmi odpade, stane 50-krat več kot stane šolanje enega otroka. In še en podatek: pred nekaj leti je ves svet dal za pomoč otrokom dve milijardi dolarjev na leto, to se pravi niti toliko, kolikor se v dveh dneh porabi za oboroževanje.

Mednarodna statistika nam tudi pove, da se za medicinska raziskovanja na vsem svetu porabi le 20 odstotkov tistih sredstev, ki jih ves svet porabi za nadaljnji razvoj vojaške tehnologije in novega orožja. Svetovna zdravstvena organizacija je v desetih letih in sicer od 1965 do 1975 potrošila 83 milijonov dolarjev za boj proti črnim kozam. Kot je znano, je ta bolezen zadušena v svetovnih merilih. Koliko bolezni, ki morijo človeštvo v nerazvitih in tudi razvitih predelih sveta, bi že povsem zadušili, če bi za zdravstvo porabili tista sredstva, ki jih uporabljamo za ubijanje ali vsaj pripravljamo za ubijanje.

Še in še bi lahko navajali številke in razne primerjave, vendar menimo, da smo že doslej navedli dovolj konkretnih številk, žal pa ti argumenti ne zaležejo pri tistih, ki odločajo, kajti gre za težke milijarde, ki prinašajo velikanske dobičke.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Šolska vzgoja: Obletnice
13.00 Domače beležke
13.25 Vremenske razmere
13.30 DNEVNIK
14.00 Šolska vzgoja: Jezik za vsakogar: Ruščina
14.30 Družina Patridge — TV film
14.55 Pojoč na ledu
15.45 Risanke
16.05 Izginuli Holandec, 2. del TV nadalj.
17.00 Dnevnik — Flash
17.05 3, 2, 1... Gremo! Premajhen za tako velik svet — po zgodbi Maxa Bolligerja Risanke
18.00 Šolska vzgoja: Kinoteka: Znanost in kinematografija
18.30 Dnevnik 1 — Kronike Sever kliče Jug — Jug kliče Sever
19.00 Risanka
19.20 Veliki lov — 9. del
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Ping pong
21.30 Angelika — film Režija Bernard Borderie. Igrajo: Michele Mercier, Claude Giraud, Rosalba Neri, Giuliano Gemma in drugi. Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere

Drugi kanal

12.30 Lihi prostor
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 Šolska vzgoja
14.00 Popoldan, dnevna rubrika
14.10 Maigret: SAMOTNI TAT, TV film
15.35 Dnevnik 2 Replay
16.30 Tolpa petih — TV film
17.00 Dnevnik 2 — Flash
17.05 Popoldan, II. del
18.00 Šolska vzgoja: Vse je glasba
18.30 Dnevnik 2 — Večerne športne vesti
18.50 Dober večer s... Totòjem — film Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 PORTOBELLO
21.55 Človek in ideja 20. stoletja Današnja oddaja pod naslovom «Ljudje in ideje 20. stoletja» razglablja o osebnosti, ki je v začetku našega stoletja veliko pomenila in predstavlja še vedno idejno osebnost v nemškem kulturnem prostoru. Mislimo na Maxa Webra, ki je od začetka prve svetovne vojne pa vse do nastopa nacizma pomenil za nemški kulturni prostor veliko, pa čeprav včasih v pozitivnem, včasih pa tudi v hudo negativnem smislu. Gre za sociologa, za globokega poznavalca kapitalistične družbene ureditve. Je to eden najvidnejših nemških liberalnih umov. Nekdo je o Webru rekel, da to kar je Marx za proletariat, je on za meščanstvo. Sicer pa tudi tisti, ki Webra kot idejnega človeka ne spremajo in teh je danes izredno veliko, mu morajo priznati izredno sposobnost in neverjeten realizem, pa čeprav je s svojimi idejami veliko škodoval ne le nemškim naprednim silam, pač pa tudi nemškemu narodu kot takemu.
22.50 Sereno variabile — kviz
23.10 Argentina - Zah. Nemčija, nomogetna tekma

Tretji kanal

16.45 «La forza del destino», film po istoimenski operi
18.25 Nedelja, več nedelj
18.55 in 19.30 Gledališče akrobatov
19.00 DNEVNIK 3
19.35 Sant'Arcangelo: 10 let pozneje
20.05 Šolska vzgoja: Večerna glasba
20.45 Skrivnostna poroka, melodrama v 3 dejanjih
23.25 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.00 Poročila
9.05 Veverica in ozimnica, risanka
9.15 Pončo in toro — risanka
9.20 Medvedek Uhec
9.30 Modri dirkač: Nadebudni fotograf, risanka
9.35 Modrorepa račka
10.00 Kolargol in čudežni kovček, poljski lutkovni film
11.15 Z Avsenikom, Privškom in Trefaltom v novo leto, ponovitev
14.15 Plamen in puščica, amer. mladinski film
15.40 Izbor iz jugoslovanskih novoletnih sporedov
16.35 Šport v letu 1980
18.05 Tom in Jerry — risanka
18.15 Pan Tau
18.45 Ne prezrite
19.00 Zlata ptica: Trije učitelji
19.10 Risanka
19.22 TV nocoj
19.24 Od zrna do zrna
19.30 TV DNEVNIK
20.00 POKORNO JAVLJAM, 2. del češkega filma Kdo ne pozna čudovitega dela z naslovom «Dobri vojak Švejk». Delo je češko in zato je razumljivo, da so po tem delu Čehi napravili daljši film in danes bomo gledali nadaljevanje Švejkovih pustolovščin v prvi svetovni vojni. Dobrega Švejka usoda zanese skoraj na bojišče, na fronto. Toda Švejk je preveč prebrisan, da bi ga zajela prava pravcata vojna. S svojo svojevrstno zvijačnostjo se vedno izmaže in hkrati prilagodi razmeram, da je zadovoljen sam s seboj, ker se izmakne nevarnostim vojne.
21.30 Ž. Petan: Koncert za igralca, TV kabaret
22.10 T. Hardy: Župan v Casterbridgeu, angleška nadalj.
23.05 Nočni kino: NASILJE V SOBOTO, ameriški film

Koper

17.30 Ponovitev filma
19.00 Aktualna tema
19.30 Otroški kotiček
20.00 Risanke in Dve minuti
20.15 TV D — Stičišče
20.30 Zgodba o Thelmi Jordan, film
22.00 TV D — Danes
22.10 Ekonomske informacije
22.20 Neoporečni policist, TV film iz serije Shaft
23.10 Baletna oddaja

Zagreb

12.10 Koncert
16.35 Šport v letu 1980
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Nacionalni razred
21.45 Narodna glasba

ŠVICA

17.30 Risanke
18.00 Otroška oddaja
18.50 Star blazers
21.40 Heroji rock'n'rolla
22.50 Kojak — TV film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: Stanje slovenskih šol v zamejstvu od leta 1945 do 1951-52; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert: Za ljubitelje operne glasbe; 11.30 Beležka in Folklorni odmevi; 12.00 Na goriškem valu; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček: Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Mihail Jurjevič Lermontov: «Junak našega časa» — 1. del; 15.00 Doba kantavtorjev; 16.00 «Mesečnik», variete igralcev Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Priljubljeni motivi; 18.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem.

KOPER
(Slovenski program)

7.30, 8.30, 13.30 Poročila; 7.00 Otvoritev — Novoletni jutranji glasbeni spored; 8.00 Radi ste jih poslušali v preteklem letu; 8.35 Reportaža iz našega življenja; 8.45 Novoletni jutranji glasbeni spored; 13.00 Jugoslovanska pop scena; 13.40 Glasbeni notes, objave; 14.00 Glasba po željah; 15.00 S polnimi jadri; 16.00 Radio Koper v novem letu; 16.15 15 min. s skupino Prizma; 160.3 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba, objave; 17.00 Primorski športniki v letu 1980.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 10.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.30 Prijetno poslušanje; 9.15 Pesmi s festivala «Istrske melodije»; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.32 Mozaik; 11.00 Kim; 11.30 Horoskop; 11.35 Plesna glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Mala diskoteka; 15.00 Samoupravljavec; 15.10 Italijanski zbori; 16.00 Kultura in družba; 16.15 La Vera Romagna; 16.30 Crash; 16.55 Izletnik; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 18.15 Poje Donna Summer; 18.30 Pétkov koncert.

Srednji val 277,8 metra ali 1080 kilohertzov in 255,4 metra ali 1170 kilohertzov

UKW —	Beli križ	97,7 MHz
UKW —	Koper	89,3 MHz
UKW —	Nanos	101,0 MHz

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, Poročila; 6.00 Glasbeno prebujenje; 7.25 Kakšna glasba!; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Sexy West; 12.05 Vi in jaz; 13.30 Ul. Asiago Tenda; 14.03 Glasbena oddaja; 14.30 Šolska vzgoja; 15.03 Popoldanska srečanja; 17.03 Patchwork; 18.30 Carlo Gozzi in njegova družina; 19.35 Šolska vzgoja; 20.00 Ujetniki.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.48 Dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32 - 10.12 Radio 2 — 3131; 11.32 Tisoč pesmi; 12.45 Hit Parade; 13.41 Glasba in kino; 15.00 - 15.42 Radio 2 — 3131; 16.32 Disco club; 17.32 Skupina MIM: Glasbene ure; 18.32 Ženska, cesarstvo: Marija Terezija iz Avstrije; 19.57 Spazio X, glasba za vse okuse; 22. Nočni čas.

LJUBLJANA

8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 8.08 Novoletna oddaja jugoslovanskih studiov za otroke; 9.05 Iz galerije orkestrskih slikarjev; 10.05 Naše poti; 11.00 Revija velikih zabavnih orkestrov; 12.10 Popularni operni koncert; 13.10 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Svetlobo najdeš tudi v rudniku; 14.05 Šport v letu 1980; 15.00 Informativna oddaja; 15.15 Po domače; 15.30 «Trikrat tri je devet, vsaki mora svojo pet»; 16.00 Vrtiljak; 17.05 Stane Dolanc: Glasba humana dobrina; 19.30 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč otroci!; 19.45 Minute z...; 20.00 Uganite, pa vam zaigramo v novoletnem razpoloženju; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.20 Z nami v novo leto; 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Z nami v novo leto; 00.05 - 4.30 Nočni program.

NOGOMET

NA MALEM SP V MONTEVIDEU

Jutri Italija-Urugvaj Pri «azzurrih» ni novosti

V prvem srečanju Nizozemska hudo razočarala - Tudi nekateri italijanski nogometaši proti teptanju človekovih pravic v Urugvaju

MONTEVIDEO — Mali svetovni nogometni turnir, ki ga je priredila nogometna zveza Urugvaja ob 50. obletnici osvojitve prvega svetovnega naslova, je prešel v živo.

Domačini so v prvem srečanju z večjo lahkoto, kot so pričakovali, odpravili Nizozemsko, katero blesteči ciklus je očitno pri kraju. Že po prvem polčasu so vodili z dvema goloma prednosti, v nadaljevanju pa so precej popustili in moči hranili za jutrišnjo, verjetno odločilno tekmo, proti Italiji. Bojijo se namreč, da bi v primeru neodločenega izida Nizozemci v imenu neke «evropske solidarnosti» zaigrali dokaj lagodno proti «azzurrom» in jim odprli pot v finale, kamor se uvrstita zmagovalec A skupine (Italija, Nizozemska, Urugvaj) in B skupine (Brazilija, Argentina, Zahodna Nemčija).

Italijanska odprava, ki si je z Bearzotom na čelu ogledala tekmo, je bila soglasna v ugotovitvi, da je Urugvaj od marca sem, ko je v Milanu izgubil z 1:0, naredil velik napredek, zlasti na sredini igrišča in v napadu, še vedno pa naj bi bil precej ranljiv v obrambi. Po pričakovanju tudi tokrat Bearzot ne bo vnesel novosti, tako da bodo «azzurri» skoraj gotovo nastopili v naslednji postavi: Bordon, Oriali, Cabrini, Marini, Gentile, Scirea, Conti, Tardelli, Graziani, Antognoni in Altobelli. Poleg teh bo Bearzot imel na razpolago še Baresija, Ancelottija, Gallija, Zaccarellija, Bagnija, Pruzza in Vierchwooda. Tretji vratar Zinetti bo prišel v poštev le v primeru, da se poškodujeta Bordon ali Galli.

Včeraj zjutraj so «azzurri» intenzivno trenirali, saj so morali v posteljo takoj po polnočnih novoletnih zdravicah. Precej jih je «ohrabril» tudi naliv, ki je osvežil ozračje, saj je največji zaveznik Južnoameričanov prav vročina, na katero evropska moštva sedaj niso navajena. Zgleda pa, da le ni tako hudo, kot so sprva menili, kar je potrdil tudi italijanski trener. Jutrišnjo tekmo, za katero vlada veliko zanimanje, bo neposredno prenašala tudi italijanska televizija s pričetkom ob 22.00 uri.

Kaže, da je «mundialito», ki je sprožil toliko polemik zaradi televizijskih prenosov med Rai in zasebno postajo «Canale 5», tudi končno zganil za politična vprašanja doslej otopeli in brezbrižni nogometni svet. Poleg nekaterih vidnih športnih predstavnikov so namreč nekateri nogometaši, med katerimi navajajo Pruzza, Contija, Gallija podpisali dokument, v katerem obsojajo fašistično diktaturo in večletno teptanje najosnovnejših človekovih pravic v Urugvaju ter zahtevajo, da «mundialito» postane tudi tribuna, s katere bo izzvenela najostrejša obtožba politike represije in zaostalosti zadnjih sedmih let, tribuna s katere bodo podprli zahteve prebivalstva po svobodi in demokraciji, ki so tako jasno prišle do izraza na nedavnem ljudskem glasovanju.

ZADNJA VEST

PORAZ ZRN

MONTEVIDEO — V prvem srečanju B skupine na «mundialitu» je Argentina v zadnjih petih minutah, ko je kazalo, da je poraz neizbežen, nepričakovano najprej izenačila, nato pa še povedla proti ZRN.

Zahodni Nemci so prišli v vodstvo v 44. min. prvega polčasa s Hrubeschem, ki je z glavo preusmeril precizen strel s kota H. Müllerja. V drugem polčasu so Argentinci vseskozi pritiskali in tudi zadeli drog s Passarello, ki je v 86. min. tudi izenačil, vendar se je zadnji nerodno dotaknil žoge Kaltz, tako da je bil to pravzaprav avtogol. Samo tri minute kasneje pa je Diaz postavil rezultat na varno.

Mazzone spet pri Ascoliju

ASCOLI PICENO — Carlo Mazzone je novi trener Ascolija. Po zadnjih treh zaporednih porazih so namreč odslovili dosedanjega trenerja Giovan Battistą Fabbrija, ki doslej ni imel preveč uspeha, saj je ekipa od skupno dvanajstih tekem izgubila kar sedem.

Ingrid in Jožiju se je rodil sin

MATEVŽ

Srečnima staršema čestita, malemu Matevžu pa želi obilo sreče v življenju Združenje slovenskih športnih društev v Italiji

Tako so se veselili urugvajski reprezentanti po prvem golu, ki ga je na «mundialitu» proti Nizozemski dosegel odlični Ramos, nedvomno eden najboljših skupno s Pazom v otvoritvenem srečanju. Verjetno bodo prav Ramos, Paz (št. 10) in Victorino (9) najnevarnejši tudi v jutrišnji, verjetno odločilni tekmi proti Italiji (Telefoto AP)

PREOSTALI SPORED

Jutri, 3. 1.
Italija - Urugvaj (ob 2 uri)
Nedelja, 4. 1.
Brazilija - Argentina (ob 19. uri)
Torek, 6. 1.
Nizozemska - Italija (ob 22. uri)
Sreda, 7. 1.
Zah. Nemčija - Brazilija
Sobota, 10. 1.
Finale

SMUČARSKI SKOKI — TURNEJA INTERSPORT

Kanadčan H. Bulau presenetil Jugoslovan Ulaga šestnajsti

Japonec Akimoto izboljšal rekord skakalnice - «Azzurri» zadovoljili - Norčič razočaral

Japonec Akimoto, ki je včeraj s 102 m postavil nov rekord skakalnice v Garmischu

GARMISCH PARTENKIRCHEN — 18-letni Kanadčan Horst Bulau je nepričakovano zmagal v drugi tekmi skakalne turneje Intersport v Garmisch Partenkirchnu. Mladi Kanadčan, ki je bil lani na lestvici za SP 38., je včeraj s prvim skokom 95 m in z drugim izredno dobrim 100,5 m zbral zanesljivo največ točk in je tako osvojil zasluženo zmago.

Bulau je prehitel Norvežana Bergeruda, ki je bil po prvem poskusu prvi (95,5 m), in Avstrijca Koglerja, ki je bil v drugem skoku zelo dober (97,5 m).

Japonec Akimoto pa je z izrednim skokom v drugi seriji (102 m) izboljšal rekord te skakalnice.

Od Jugoslovanov je bil tokrat najboljši Primož Ulaga, ki je zasedel zelo dobro 16. mesto, skupno z vzhodnim Nemcem Zitzmannom. Ulagi je tako le za las ušla točka na letošnjem SP. Branko Benedik se je moral zadovoljiti s 37. mestom (svojo uvrstitev iz prve serije pa je dokaj izboljšal — bil je 49.), slabo pa se je odrezal Bogdan Norčič, ki je bil po prvi seriji 42., v drugi pa je skočil le 59 m in je bil s tem tudi zanesljivo zadnji. Lotrič in Urbančič pa se tokrat nista uvrstila v drugo serijo.

V italijanskem taboru so tudi po tekmovanju v Garmischu lahko povsem zadovoljni: Tomasi je namreč osvojil 26. mesto; Rigoni, ki je bil po prvem skoku šele 42. (skupno z Norčičem), se je nato z odličnim skokom (91 m) zelo popravil in osvojil 28. končno mesto.

Vrstni red:

1. Bulau (Kan.) (95+100,5 m)	226,4
2. Bergerud (Nor.) (95,5+93 m)	217,6
3. Kogler (Av.) (89,5+97,5 m)	215,5
4. Neuper (Av.) (89+97,5 m)	214,8
5. Akimoto (Jap.) (85+102 m)	213,0
6. Saestre (Nor.) (91+92 m)	211,9
7. Ernst (ZN) (95+91,5 m)	210,3
8. Wallner (Av.) (94+90 m)	208,8
9. Boll (ZRN) (87+93,5 m)	203,9
10. Kokkonen (Fin.) (85+93 m)	202,4
16. Ulaga (Jug.) (85,5+92 m)	195,9
26. Tomasi (It.) (83+90,5 m)	188,1
28. Rigoni (It.) (82+91 m)	186,9
37. Benedik (Jug.) (82+88,5 m)	180,4
45. Norčič (Jug.) (82+59 m)	126,1

Pedroza boksar leta

PANAMA — Panamski boksar Eusebio Pedroza je bil po verziji WBA izvoljen za boksarja leta 1980.

Eusebio Pedroza je svetovni prvak v peresni kategoriji.

TENIS

Najbogatejša tenisača

NEW YORK — Martina Navratilova in John McEnroe sta v letu 1980 na raznih teniških turnirjih in prvenstvih zaslužila največ.

LESTVICA «NAJBOGATEJŠIH»

MOŠKI

1. McEnroe (ZDA) 602.583 dolarjev; 2. Borg (Šve.) 525.212 dol.; 3. Connors (ZDA) 409.641 dol.; 4. Gerulaitis (ZDA) 317.441 dol.; 5. Vilas (Arg.) 302.126 dol. itd.

ŽENSKE

1. Navratilova (ČSSR) 657.400 dolarjev; 2. Austin (ZDA) 608.787 dol.; 3. Evert - Lloyd (ZDA) 418.705 dol.; 4. Mandlikova (ČSSR) 365.430 dol.; 5. King (ZDA) 321.309 dol. itd.

PRVENSTVO AVSTRALIJE

Znani polfinalisti

MELBOURNE — Na mednarodnem teniškem prvenstvu Avstralije so odigrali četrtfinale.

IZIDI

Sadri - Dent 7:5, 6:1, 6:7, 7:5
Vilas - Curren 6:7, 6:4, 6:4, 6:3
Warwick - Amaya 6:3, 6:3, 6:3
Scanlon - Drewett 6:2, 4:6, 6:4, 6:4

NOGOMET

GENOVA — V nogometni prijateljski tekmi, katero si je ogledalo skromno število navijačev (okrog 3 tisoč) sta Genoa in Rapid iz Bukarešte igrala neodločeno brez golov.

S finalnega košarkarskega srečanja mladinskega turnirja ŠZ Bor med Bosno iz Sarajeva in Borom

ODBOJKA

NAŠE ŠESTERKE V RAZNIH PRVENSTVIH

ZADOVOLJIVA BERA TOČK NAŠIH PREDSTAVNIKOV

V 2. ligi ena zmaga (Bor Intereuropa) in dva poraza (Bor JIK Banka in Sokol) - Presenetljivi Breg na vrhu lestvice ženske C-2 lige - V D ligi borovke in Štandrežci nepremagani

MOŠKA B LIGA

Po 7 kolih je samo še Olympia Karmak iz Bergama nepremagana. Derbi tega kola pa je bil v Mantovi, kjer je domača šesterka premagala Calzaturificio iz Verone po izredno ogorčenem boju. Potem ko so zastopniki Bora JIK Banke zaigrali dobro z Mantovo, so teden dni pozneje prepustili točki šesterki S. Giorgia samo po treh setih igre. Res, da končni izid nekoliko vara in ne pove objektivnega razpleta dogodkov na igrišču, saj so naši fantje zaslužili kaj več, toda prav končnica vsakega seta najbolje odraža pravo moč vsake šesterke. Pomanjkanje menjav je bilo več kot očitno, toda z odnosom do igre in vsega ostalega pri borovcih ne moremo biti zadovoljni. Položaj na lestvici postaja vse bolj zaskrbljujoč in s štirimi izbojevanimi točkami ne moremo biti zadovoljni.

IZIDI 7. KOLA

Redentore - Olympia Karmak 1:3; Pall. Mantova - Calzaturificio 3A 3:2; Bor JIK Banka - S. Giorgio 0:3; Legnago - Solaris 3:1; Volley Videm - Apies Fiume Veneto 3:0; Isola Scala - Montecchio 3:1.

LESTVICA

Olympia Karmak Bergamo 14, Calzaturificio 3A Verona in S. Giorgio Mestre 12, Pallavolo Mantova 10, Volley Videm in Legnago 8, Apies Fiume Veneto in Pallavolo Isola Scala 6, Bor JIK Banka 4, Montecchio in Redentore Este 2, Solaris Trst 0.

ŽENSKA B LIGA

Tudi v 4. kolu ni manjkalo presenečenj. Kot kaže Pielle Immobiliare ima že vnaprej oddano prvo mesto. To je najbolje okusila na lastni koži OMA Zanardo, ki je po dveh zaporednih zmagah z našima dvema šesterkama gladko izgubila. Isti podvig je uspel tudi Barribiju iz Brescie, ki je najprej doma odpravil Bor Intereuropo potem pa še sredi Nabrežine Sokol.

Novinec Don Bosco iz Padove je nepričakovano grenil pot do zmage Boru Intereuropi. Potem ko so domačinke povedle z 2:0, so gostje uspele izenačiti in odločilen je bil peti niz, ko so Kusova in tovarišice le uspele pospraviti drugi par točk.

IZIDI 4. KOLA

Sokol - Barribi Brescia 1:3; Bor Intereuropa - Don Bosco 3:2; Pallavolo Mogliano - Spinea 3:1; Pielle Immobiliare - OMA Zanardo 3:0; Pallavolo Schio - Il Pellicano Fratte 2:3.

LESTVICA

Pielle Immobiliare Cenate Sotto 8, Mogliano Veneto in Barribi Brescia 6, Bor Intereuropa, Spinea in OMA Zanardo 4, Don Bosco Padova, Sokol, Schio in Il Pellicano Fratte 2.

ŽENSKA C-2 LIGA

Medtem ko dobimo na prvem mestu po pričakovanju tržaški CUS, sta pripravila Breg in Julia prijetno presenečenje, ker ni bilo pričakovati na tako uspešen začetek boja za točke. Prvenstvo je res izredno dolgo, toda po našem mnenju bo prav iz te trojice izšel končni zmagovalec. Dobro se drži tudi Sloga, ki je po domačem spodrsljaju z Bregom zmagala v gosteh. Letos je Kontovel nekoliko slabši, kar najbolje potrjujeta dva dosedanja spodrsljaja. Že po treh kolih pa je dokaj nazorno vidna precejšnja razlika med dvajsetimi zastopniki, kolikor jih nastopa v tej ligi.

IZIDI 3. KOLA

Breg - Rivignano 3:1; Virtus - Sloga 1:3; Julia - Vivil 3:1; Celinia - Fontanafredda 3:0; CUS Trst - Kontovel 3:0; Intrepida - Libertas Gorica 2:3.

LESTVICA

CUS Trst, Julia in Breg 6, Libertas Gorica, Celinia in Sloga 4, Vivil, Kontovel in Virtus 2, Intrepida, Rivignano in Fontanafredda 0.

ŽENSKA D LIGA

Odbojkarice Bora se odpravile tržaško Julio lažje, kot je bilo pričakovati. Z nekoliko bolj pazljivo igro bi lahko slavile samo po treh setih igre. Tržačanke delijo prvo mesto z Ausa Pav iz Cervignana, kar je gotovo prijetno presenečenje. Po uvodnem spodrsljaju je mlada šesterka Sloge izbojevala dve zaporedni zmagi in je na odličnem 4. mestu.

IZIDI 3. KOLA

Inter 1904 - Sloga 1:3; Bor - Julia 3:1; Volley club - Lucinico 2:3; Ausa Pav - Solaris 3:0; Olympic - Pieris 3:2.

LESTVICA

Ausa Pav Cervignano in Bor 6, Volley club, Sloga in Lucinico 4, Olympic Trst 2, Solaris, Inter 1904 in Pieris 0.

MOŠKA D LIGA

Poleg dveh tržaških šesterk — Rozzola in Volley cluba — je pospravila maksimalno število točk še Juventina iz Štandreža. Za slovenske odbojkarje je to nedvomno velik uspeh. Poleg tega, da je Juventina nekoliko okrepljena v primerjavi z lanskim prvenstvom, imajo letos še urejene možnosti za trening, kar je še največja pridobitev.

IZIDI 3. KOLA

CUS Trst - La Talpa 1:3; Libertas Krmin - Rozzol 2:3; Volley Trst - Lucinico 3:0; Juventina - Il Modulo 3:1; Solaris - Pro Cervignano 3:2.

LESTVICA

Volley club Trst, Rozzol in Juventina 6, La Talpa in Lucinico 4, Il Modulo in Solaris 2, Libertas Krmin, Pro Cervignano in CUS Trst 0.

G. F.

ATLETIKA — «SILVESTROVSKA KORIDA»

Da Silva in H. Hutterer tokrat prva v Sao Paulu

Italijanka Margherita Gargano na odličnem drugem mestu

SAO PAULO — Brazilec Jose Joao Da Silva je zmagovalec letošnje, 56. «Silvestrovske koride». Odlični brazilski atlet je na ciljni ravnini prehitel Kolumbijca Silvia Salazara in Portugalca Fernanda Mamedeja.

V ženski konkurenci je zanesljivo zmagala zahodna Nemka Heidi Hutterer pred presenetljivo Italijanko Margherito Gargano.

Brazilec Da Silva, zmagovalec v Sao Paulu

VRSTNI RED

MOŠKI (8.900 m)

1. Da Silva (Braz.)	23'40"03
2. Salazar (Kol.)	23'53"04
3. Mamede (Por.)	23'58"09
4. Rojas (Meh.)	23'59"03
5. Lindsay (ZDA)	24'03"02

ŽENSKE

1. Hutterer (ZRN)	27'48"04
2. Gargano (It.)	28'03"08
3. Garduno (Meh.)	28'07"08
4. Swiegart (ZDA)	28'38"06
5. Caizabamba (Ekvador)	28'57"05

SILVESTROV TEK

V Bocnu premoč zahodnih Nemcev

BOCEN — Vzhodnonemški atleti so bili premočni na Silvestrovem teku v Bocnu.

Zmagal je namreč zahodni Nemec Cristoff Herle, ki je pretekel 13,100 km v 38'32", kar je tudi rekord na tej progi.

Na drugo mesto se je uvrstil njegov rojak Thomas Wassinhage z zaostankom 4"2, tretji pa je bil Harald Hudak po 5"2.

V ženski konkurenci je zmagala zahodna Nemka Elen Wassinhage, ki je 6,550 km pretekla v 21'11"1

ŠAH

DVOBOJ KANDIDATOV ZA SP

Korčnoj zmagal v sedmi partiji

MERAN — V dvoboju kandidatov za finalno srečanje proti Karpovu je v sedmi partiji Viktor Korčnoj izkoristil grobo napako Hübnerja in zmagal v 63. potezi.

Stanje med šahistoma je sedaj izenačeno — 3,5:3,5.

Disciplinski ukrepi

RIM — Disciplinska komisija italijanske košarkarske zveze je glede zadnjih dveh kol izrekla prepoved igranja na lastnem igrišču za eno kolo Bancoromi iz Rima in Scavoliniju iz Pesara.

Za eno kolo sta izključena igralec Grimaldija Brumatti in trener Pintinoxa Sales.

NOGOMET — OBRAČUN PRVEGA DELA 3. AL

PRVA TRI MESTA NAŠIM EKIPAM

Primorje (najboljši napad) zimski prvak - Primorec (šest zmag in trije porazi) na odličnem 2. mestu - Solidna uvrstitev Gaje

Z zaostalo tekmo Gaja - Primorje se je 21. decembra zaključil prvi del nogometnega prvenstva 3. amaterske lige. Ob koncu smo naredili statistični pregled skupine M, kjer igrajo naše tri enajsterice, seveda s posebnim poudarkom prav na naše ekipe.

Prvenstvo se je začelo 5. oktobra in bi se moralo končati 30. novembra, zaradi petih odloženih tekem pa se je zavleklo za tri nedelje.

V 45 tekmah je skupno padlo kar 144 golov. Največ zadetkov smo videli prav v zadnjem, 9. kolu (22), najmanj pa v prvem in petem (11). Najboljši napad je imelo prosečko Primorje, ki je doseglo 20 golov, sledi ekipa S. Luigi s 17. Primorje je imelo tudi najboljšo obrambo, saj je klonila le štirikrat, sledi Primorec (8), najslabša pa je bila zadnjeuvrščena ekipa Cave (32). Najmanj golov je dala Aurisina (7), sledi Inter Ts (11).

Pa poglejmo bolj podrobno, kako so igrale naše ekipe v tem delu prvenstva.

GAJA

Gaja je končala prvi del prvenstva na solidnem tretjem mestu. V devetih tekmah so gajevci zbrali 11 točk. Na domačih tleh so premagali Sistiano in S. Luigi, remizirali proti S. Andreu, podlegli pa Cavam in Primorju. Skupno je Gaja doma dosegla 7, prejela pa 6 golov. V gosteh je premagala Olimpio, Inter in Aurisino, zgubila pa proti Primorcu. Gajevci so v gosteh dali devet, prejeli pa 5 golov. Skupno je torej Gaja dala 16, prejela pa 11 golov. Doma je osvojila pet točk, v gosteh pa točko več (pet zmag, en remi, trije porazi).

Trener Severino Kozina je do sedaj poslal na igrišče 17 nogometašev, od katerih je sedem odigralo vse tekme (v oklepaju doseženi goli): 9 tekem Kalc, Krizmančič, Vrše (3), Salvi (2), B. Grgič (5), M. Rismondo (3), B. Rismondo, 8 M. Grgič, Olenik, 6 P. Stranščak, 5 Kante, 4 Adamič, Bolcich (2), Gabrielli, 3 Viviani (1), 1 Zippo, R. Stranščak.

PRIMOREC

Trebenci so na odličnem drugem mestu z 12 točkami (šest zmag, trije remiji). Doma so igrali štirikrat, premagali Gajo, S. Luigi in Inter Ts, podlegli pa Olimpiu. V goste kjer so premagali Cave, Sistiano in Aurisino (vse ekipe devinsko-nabrežinske občine torej), zgubili pa proti S. Andreu in Primorju. Trebenci so doma dosegli sedem, prejeli pa štiri gole. V gosteh pa so zatresli mrežo nasprotnika petkrat, dobili pa so štiri gole. Primorec je torej skupno dal 12, prejel pa 8 golov.

Do sedaj so Trebenci imeli na razpolago le eno 11-metrovko, katero je uspešno izvedel Mauro Kralj (Sistiana). Zakrivili so tudi avtogol (Štoka v redbiju s Primorjem). V vrstah Primorca pa smo zabeležili kar tri izključitve: Marko Kralj (Olimpia), F. Kralj in W. Milkovich (oba v tekmi s Sistiano).

Trener Edi Kralj je dal priložnost 18 nogometašem, od katerih je bilo šest vedno prisotnih: 9 odigranih tekem A. Milkovich, Štoka, F. Milkovich, E. Kralj (1), B. Kralj (1), M. Kralj (3), 8 Marko Kralj (1), Čuk, 7 Finessi, F. Kralj (2), P. Kralj (3), 6 Leone, 3 Maglica, W. Milkovich, 2 R. Kralj, D. Kralj, Mule, 1 Tome.

PRIMORJE

Prosečani so končali prvi del prvenstva na prvem mestu in si tako zagotovili naslov zimskega prvaka. V devetih tekmah so zbrali 15 točk (sedem zmag, en remi, en poraz). Doma je Primorje igralo petkrat in premagalo Cave, Primorec, S. Luigi in Olimpio, zgubilo pa proti Sistiani. Štirikrat pa so Prosečani šli v goste, kjer so premagali Aurisino, S. Andreo in Gajo ter igrali neodločeno z Inter Ts. Primorje je doma doseglo 12, prejelo pa tri gole. V gosteh jih je doseglo 8, prejelo pa en sam gol. Prosečani so imeli na razpolago tudi 11-metrovko, ki jo je uspešno izvedel Persi (Cave).

Trener Silvij Verginella je do sedaj poslal na igrišče 16 nogometašev, od katerih je sedem odigralo vse tekme: 9 odigranih tekem Sugan, Angeleri, P. Caharija (1), W. pertot (4), Vascotto, Rustja (3), Cauzer (5), 8 Persi (3), 7 Babuder, Bezin (2), Tomizza, G. Husu (1), Mikuš, 3 P. Milič, 2 Štoka, Pertot.

Prvi del prvenstva je torej vsekakor uspešen za naše enajsterice, saj zasedajo prva tri mesta. Od Gaje si nismo obetali dosti več, na igrišču pa je pokazala, da bi z nekoliko športne sreče lahko osvojila še kakšno točko. Posebno je pekoč poraz, ki ga je doživela proti enajsterici Cave.

Primorec je odlično startal, nato je zašel v krizo, vendar je znal tudi reagirati in zasluženo zasedel drugo mesto. Primorje pa je novsem upravičeno zimski prvak. Prosečani bi morda tudi ohranili nepremagljivost, če jim sreča ne bi obrnila hrbta v tekmi proti Sistiani. V ostalih srečanjih pa je Primorje povsem zadovoljilo.

Bruno Rupel

V zaostalem srečanju 2. nogometne amaterske lige je Zarja v Bazovici zasluženo premagala Staranzano

KOŠARKA — V PROMOCIJSKI LIGI

Dom s štirimi točkami

Po zelo slabem startu so domovci v zadnjih dveh tekmah dvakrat zmagali - Lep uspeh predvsem v Tržiču

Na Goriškem se je končalo šesto kolo košarkarskega promocijskega prvenstva, v katerem nastopa tudi Domova peterka.

Po šestih srečanjih so Gojkovičevi varovanci na sedmem mestu skupne lestvice in to po zaslugi zadnjih dveh nastopov, potem ko so v prvih štirih srečanjih izgubili. Lahko bi torej rekli, da so «belo-rdeči» slabo startali, morda zaradi prekomerne cenitve lastnih moči. Kljub požrtvovalnemu treningu in predprvenstvenim tekmam jim ni uspelo zaigrati tako, kot bi bilo treba.

Že v prvem kolu so razočarali, ko so klonili sicer v gosteh šibki ekipi iz Ronk. Sledila je tekma proti premočnemu Arteju A, prava krona pa je bil poraz proti mestnemu nasprotniku Erbasolu, ki je s to zmago prvič slavil v svoji zgodovini. Tudi v srečanju z Edero ni bilo pomoči, toda videti je bilo pri naših napredek. Temu smo bili priča že v naslednjem kolu, ko so «belo-rdeči» zmagali v gosteh proti ekipi iz Begliana. Tik pred božičnimi prazniki pa jim je uspelo premagati in to zopet v gosteh POM iz Tržiča. Tale zmaga je še bolj pomembna, saj ni nikdar našim uspelo zmagati na «vročem» igrišču v Tržišču.

S prikazano igro v zadnjih dveh srečanjih so domovci popolnoma zadovoljili, igrali so res požrtvovalno in kar je najbolj važno prepričani o zmagi. Omeniti pa je tudi treba, da so obakrat nastopili brez trenerja Gojkoviča. Domovci torej stopajo v novo leto z obilo optimizma, prepričani, da jim bo uspelo še marsikdaj zmagati. Med prazniki bodo tudi odigrali nekaj prijateljskih srečanj z vrstniki iz Nove Gorice, kar jim bo nedvomno koristilo. Toda prevelik optimizem večkrat prevara marsikoga, tako da bomo šele čez deset dni lahko videli, če sta bili tile dve zadnji zmagi le golo naključje ali pa ne.

Prihodnje srečanje bo na sporedu 10. januarja in sicer domovci bodo igrali proti ekipi Casa del Carrozziere. Domovci bodo igrali na domačih tleh, morda celo v novi telovadnici kulturnega doma (Dom je doslej igral domača srečanja v občinski telovadnici v Štandrežu) in so zato tudi nekoliko favorizirani. Toda vsako srečanje je poglavje zase.

LESTVICA

Itala, Edera, Arte A 12; POM, Ronchi, Casa del Carrozziere 6; Dom, Grado, Erbasol 4; Arte B 2; Goriziana in Begliano 0.

M. C.

NOGOMET

Farina podal ostavko

VICENZA — Giussy Farina, eno najbolj popularnih imen italijanskega nogometnega sveta, je včeraj dal ostavko na mesto predsednika nogometnega kluba Lanerossi Vicenza. Na vsak način pa bo trdno obdržal v rokah finančno kontrolo beneškega društva, vsaj do junija, ko se izteče njegov mandat. Farina ima namreč, bodisi osebno bodisi preko finančne družbe «Vicesport», kontrolo nad večino delnic društva.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — vnaprej plačana celoletna 49.000 lir.
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II, nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OB ZASKRBLJENOSTI IN POLEMIKAH

Grčija od včeraj deseti član EGS

Prihodnje grške politične volitve bodo pokazale, če je bila izbira umestna - Predsednik Karamanlis prepričan, da se bo Grčija okoristila

ATENE — «Po dolgih stoletjih se Grčija vrača v objem evropske družine.» Misel je izrazil grški predsednik Konstantin Karamanlis v uvodniku za neki belgijski dnevnik. Grčija je namreč z včerajšnjim dnem postala polnopravni član Evropske gospodarske skupnosti, njen pristop pa bo postopen, s tranzitornimi normami, ki bodo veljale pet in sedem let. Postopno usklajevanje bi moralo preprečiti možnost, da bi bil lahko evropski «objem» usoden za šibko grško gospodarstvo.

Konec grške «odisejade» pa ne pomeni tudi konca polemik in nasprotovanj tako v Grčiji kot v državah EGS. Sklep o pristopu je razklal grško politično življenje Vladajoča stranka nova demokracija predsednika Karamanlisa in zveza demokratičnega centra zagovarjata grški pristop, proti pa sta panhelenistična socialistična stranka (PASOK) Andreasa Papandreja in grški komunisti. Ob letošnjih grških političnih volitvah lahko postane vstop usoden za vladajočo stranko, če še bo izkazalo, da ne bo imela Grčija nobenih koristi, ali celo škodo. Tranzitorne norme bi morale delno omiliti nevšečnosti, a jih ne bodo povsem odpravile. Nastaja zato vprašanje, če se bodo negativne in pozitivne strani pristopa izenačile. Predsednik Karamanlis je prepričan, da se bo Grčija okoristila. «Utopistično bi bilo, trdi grški predsednik, zagovarjati stališče, da lahko male države kot je Grčija uresničijo gospodarski in družbeni napredek z osamitvijo in protekcionizmom.» Nasprotniki grškega pristopa pa trdijo, da bo EGS strla grško gospodarstvo, da bo država postala lahek plen transnacionalnih družb. Zaskrbljeni so predvsem za usodo revne grške industrije, ki bo postala nekonkurenčna, ko bodo postopoma padale carinske pregrade.

Mimo načelnih pozitivnih ocen pa so zaskrbljeni tudi v drugih državah EGS. Francija in Italija sta državi, ki bosta imeli največ škode, ko bodo lahko grški pridelki prosto krožili na evropskem tržišču. Francozi se bojijo grškega krompirja, Italijani pa vina, olja in južnega sadja. Kot običajno so najglasnejši Francozi, da lahko prej ali slej pričakujemo tudi «krompirjevo vojno». V Italiji so se delno že sprijaznili z rojstvom «deseterice», upajo namreč, da bo povečanje izvoza industrijskih izdelkov v Grčijo nadoknadilo italijanske izgube zaradi grške kmetijske konkurence. Navsezadnje ne bo grški pristop oškodoval italijanskega velekapitala, kmetje na Jugu pa naj se kar sami rešujejo iz zagate, ki bodo njihovi pridelki ostali v skladiščih.

Ob vsem tem postaja vedno bolj jasno, da je grški pristop predvsem političnega pomena, Evropska gospodarska skupnost upa, da bo s pristopom zagotovila Grčiji politično trdnost in preprečila morebitna «nedemokratična odstopanja». S tega vidika zahodni politični analitiki v marsičem primerjajo sedanji vstop Grčije v EGS njeni vrnitvi v NATO. Pri tem pa poudarjajo, da je položaj vse prej kot jasen. Ciprsko vprašanje in problem odnosov s Turčijo še vedno bremenita grško politično življenje. Obnovitev dialoga med Atenami in Ankaro je v marsičem le pročelje, za katerim se skrivajo stoletni neporavnani računi, ki so jih utišili le politični interesi atlantskega zavezništva. Grški pristop zato številni ocenjujejo kot «politično stavo», ki lahko utrdi sedanjo vladajočo stranko, ali pa jo ugonobi. Morebitna zmaga grških socialistov na prihodnjih volitvah bi pomenila hud udarec Evropski gospodarski skupnosti in atlantskemu zavezništvu, da bodo morda prav blokovski interesi pripomogli, da bo Grčija imela od svojega članstva tudi gospodarske koristi.

ZIS sprejel osnutek petletnega plana SFRJ

BEOGRAD — ZIS je na ponedeljkovi večerni seji, ki jo je vodil Veselin Djuranović, sprejel osnutek družbenega načrta Jugoslavije za obdobje od leta 1981 - 1985. Predlog bodo v prihodnjih dneh predložili skupščini SFRJ skupaj z analizo o možnostih in usmeritvah družbeno-gospodarskega razvoja in okvirih skupne gospodarske politike Jugoslavije za prihodnje petletno obdobje. (dd)

V Velenju izpolnili plan

VELENJE — Velenjski rudarji so zadnji dan leta uresničili lanskoletni proizvodni načrt in izkopali 4,7 milijona ton premoga. Da bi izpolnili načrt so rudarji v decembru delali tudi v sobotah in nedeljah. Z izrednim prizadevanjem so v decembru povprečno vsak dan izkopali 20.400 ton premoga, rekord so postavili 17. decembra, ko so izkopali kar 21.900 ton premoga. V decembru so torej velenjski rudarji izkopali kar 550.000 ton premoga, to je največji mesečni izkop v 105-letni zgodovini rudnika.

Tragična eksplozija in požar v nairobskem «Norfolk Hotelu»

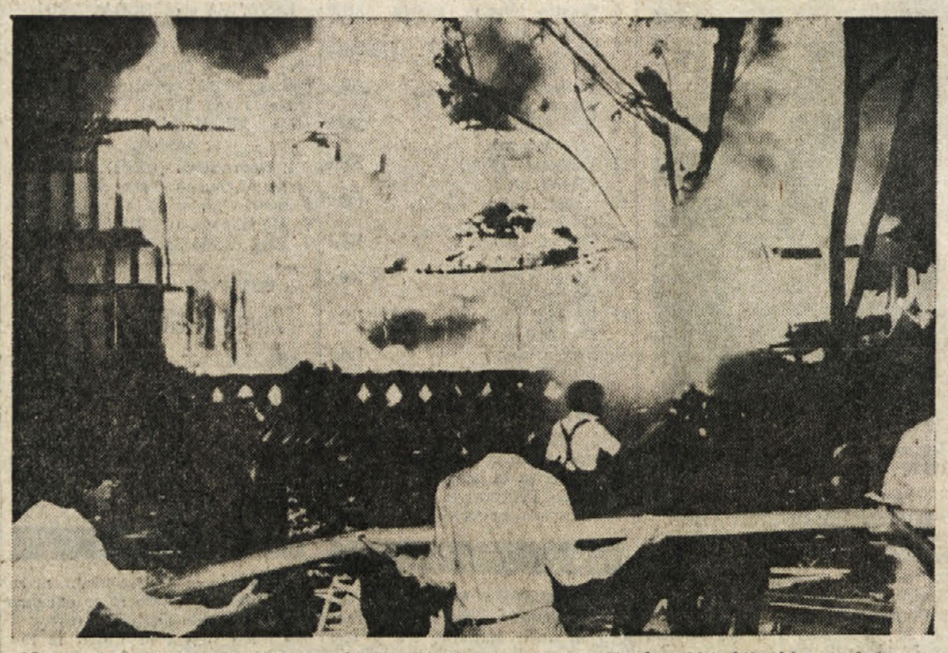

Močna eksplozija in požar sta popolnoma uničili znani «Norfolk Hotel» v Nairobiju, kjer se shaja svetovna elita ljubiteljev afriških safarijev. Po prvih policijskih podatkih je izgubilo življenje 16 oseb, v večini ameriških in evropskih turistov, ranjenih pa je 85 hotelskih gostov. Še vedno niso pojasnjeni vzroki eksplozije, ki je uničila jedilnico, kjer se je ravno začela novoletna večerja. Lastniki hotela so židovskega porekla, zato ne izključujejo možnosti, da je razdejanje rezultat terorističnega atentata. (Foto AP)

V ZAHODNI NEMČIJI

Dvojno merilo za preganjanje desnega in levega terorizma

Oblasti pogosto postavljajo «levi terorizem» v bližino socialne demokracije, ko gre za neonaciste pa govorijo o «duševno bolnih posameznikih»

Dopisnik DELA za Primorski dnevnik

BONN — *Kot pred časom ob atentatu na množico obiskovalcev «oktobrskega praznika» v Münchu, so tudi ob zadnjem desničarskem terorističnem podvigu na zahodnonemško-švicarski meji odgovorne pravosodne oblasti očitno uvrstile zadevo med dejanja posameznikov, po možnosti zmanjšano prištevnih posameznikov. Drugače si je težko razložiti, zakaj so po napadu desnega ekstremista Franka Schuberta na dva švicarska obmejna uradnika (oba je ubil in si nato vzel življenje) izdali zaporno povelje za dve osebi iz neonacističnega «milieja» s pojasnilom, da gre za sodelovanje v terористični organizaciji, takoj nato pa so ju spet izpustili. «Rekordni čas» je razpon med izdajo zapornega ukaza po enem izmed najstrožjih členov kazenskega zakonika in izpustitvijo osumljenih desnih ekstremistov imenoval komentator v «Frankfurter rundschau».*

«Medtem ko se pri levem terorizmu past takoj zapre», nadaljuje pisec v frankfurtskem liberalnem časopisu, «na drugi strani, kot zdaj v primeru Schubert, stopnjo nevarnosti očitno precej niže cenijo». Način, kako pravosodne oblasti ravnajo, ko gre za sum o sodelovanju v terористični organizaciji, se zdi avtorju odprt in kot uganka. Manj pa si je mogoče delati iluzije o tem, da politični dejavniki obe vrsti terorizma v Zvezni republiki Nemčiji enakovredno ocenjujejo. «Medtem ko ocenijo desni terorizem kot delo duševno bolnih osamljenih strelcev brez slehernega zaledja, tembolj prizadevno takoj postavijo levi ekstremizem v soseščino socialne demokracije». In še ena značilnost se je razvila ob opazovanju naraščanja primerov nasilja z izrazitim desnim idejnim predznakom: če je le mogoče, ga pripišejo delu obveščevalnih služb Nemške demokratične republike, ki naj bi na tak način infiltrirala svoje ljudi in «poskušala dokazati svetovni javnosti, da je ZR Nemčija fašistična država». Zakaj bi se ravno Nemška demokratična republika trudila narediti iz Zvezne republike Nemčije fašistično državo, ko je slehernemu, ki hoče kaj videti, zveza med desnim ekstremizmom in novim ter starim nacizmom kot na dlani, to marsikomu ni povsem jasno. Verjetno pa je, da je s takim prestrezanjem udarca s strani desnega ekstremnega obrobja mogoče vsaj zamesti sledi, ki vodijo k političnemu jedru desnice in pretrgati analogije, ki bi jih morda pravosodje postopoma le moralo upoštevati, ko gre za zasledovanje in kaznovanje kaznivih dejanj s povečano nevarnostjo za družbo, toda z različnimi «idejnimi» predznaki.

Vlada socialnih demokratov in liberalcev je v zvezi z naraščajočim številom primerov desnega ekstremizma napovedala ostrejše ukrepe v kaznovalni politiki, da bi «izsušila močvirje desnega ekstremizma». Zlasti naj bi šlo pri tem za omejevanje širjenja propagandnega gradiva, ki prihaja iz tujine in ga je mogoče na zahodnonemškem ozemlju dokaj preprosto razširjati, čeprav je za vrsto dejanj iz propagandnega območja nacizma zagrožena kazen. Po dosedanji praksi pa so sodišča ostreje reagirala proti takim oblikam poveličevanja simbolov iz nacističnega obdobja šele potem, ko so se posamezniki večkrat pojavili s podobnimi dejanji v kratkem času pred istim sodiščem. Eden od obeh desničarjev, ki so ju aretirali v zvezi z dogodki na zahodnonemško-švicarski meji in takoj spet izpustili, Wolfgang Koch, je bil pred kratkim obsojen za zaporno kazen zaradi kaznivega dejanja širjenja nacistične propagande, nošenja nacističnih simbolov in hujskanja na rasno in nacionalno sovraštvo. Zveze med kaznivimi dejanji z očitno politično vsebino in naperjenimi proti bistvu ustave demokratične države, raznovrstni varuhi ustavne ureditve niso opazili, drugače se najbrž ne bi moglo zgoditi, da bi Koch aktivno sodeloval v stranki «ljudskega socialističnega gibanja dela», ki je lahko nastopila na zadnjih parlamentarnih volitvah, čeprav jo je zadnje poročilo urada za varstvo ustave ocenilo kot gibanje s sovražnimi nameni.

S kakšnimi vprašanji formalnopravne narave se po tolikih letih borijo privrženci ostrejšega nastopanja proti neonacističnim ideologom in izvajalcem, plastično prikazuje naslednji primer. Ko gre za preceno trditve neonacistov, da je «lažnivo vse, kar je v zvezi z množičnim zastrupljanjem v koncentracijskih taboriščih», so sodišča sprožila postopek samo, če so se kot tožilci pojavili posamezniki, ki so lahko dokazali, da so bili «prizadeti» (zaradi izgube sorodnikov, kot očividci). Pravosodni minister si zdaj prizadeva spremeniti prakso v tem, da bi kot tožilec nastopala družba. Z drugimi besedami, kdor bi trdil, da v «Auschwitzu niso zastrupljali Židov», bo v prihodnje računal z nastopom javnega tožilca.

Ta primer, ki je že dolgo časa predmet pogovorov med oblikovalci pravosodne politike, s svojo preprostostjo govori o bistvu problema pri «izsuševanju desnega skrajnega močvirja»: način kazenskega pregona zločinov iz časov nacistične države, ki je dovoljeval sistem in organiziranost zločinov razbiti na neštevilne posamezne delčke, je skrati zmanjševal nevernosti ponavljanja in obnavljanja idej, ki so nekoč pripeljale do zločinov. Posledico je danes videti v včasih absurdni kaznovalni politiki in v težavah pri poskusih, ko želijo nekateri desni ekstremizem postaviti vsaj v isto vrsto z levim, ko gre za ocenjevanje njegove nevarnosti za temelje družbene ureditve.

MOJCA DRČAR - MURKO

PO DVAJSETIH LETIH VLADANJA

Leopold Senghor zapušča predsedstvo Senegala

Senegalci so pričakovali odstop - Njegovo mesto je prevzel ministrski predsednik Abdou Diouf

Senegalski predsednik Senghor

PARIZ — Senegalski predsednik Leopold Sedar Senghor je v svoji novoletni poslanici dokončno potrdil, da zapušča predsedniško mesto. Njegov sklep je začel veljati že včeraj, ko je to mesto prevzel njegov najbližji sodelavec, ministrski predsednik Abdou Diouf.

Senegalci so že nekaj tednov pričakovali to novico, saj je 74-letni predsednik že večkrat izjavil, da bo konec leta 1980 zapustil vodstvo države, ki ga je prevzel pred dvajsetimi leti takoj po osvoboditvi Senegala. Opozicija mu sicer očita, da zapušča krmilo države prav v trenutku, ko se gospodarstvo sooča z globokimi problemi in da med svojim vladanjem ni znal pretrgati ali vsaj zrahljati gospodarske in politične vezi z bivšo kolonizatorsko silo, Francijo. Vendar Senghor v svoji dolgoletni politični karieri ni nikoli zaupal radikalizmu. Razvoj je vedno razumel kot sodelovanje med posameznimi civilizacijami in je zavračal avtarhijo posameznih afriških držav. Vedno je namreč poudarjal, da mora Afrika v svojih prizadevanjih za razvoj izkoristiti tudi evropski kulturni instrumentarij. S svojim realističnim pogledom na možnosti domačega gospodarstva je tudi zavračal očitke, da je pustil odprta vrata francoskemu neokolonializmu. Med številnimi propadlimi poskusi za hitrejši gospodarski razvoj Tretjega sveta se v Senegalu namreč lahko vsaj pohvalijo, da so kljub omejenemu naravnemu bogastvu zgradili še kar trden politični sistem. V senegalskem političnem življenju namreč sodelujejo štiri stranke, ki uživajo podporo prebivalstva in tudi med posameznimi etničnimi skupnostimi vlada sloga.

V zadnjih tednih vladanja je Senghor posvetil posebno pozornost prav krajevnim voditeljem, ki jih je obiskal in se jim zahvalil za dolgoletno podporo. V soboto se je udeležil tudi mogočne procesije v spomin na pregnanstvo Amadoua Bambe, ustanovitelja verske skupnosti muridov. Obenem pa je sprejemal številne obiske v svoji novi hiši ob Atlantskem oceanu, kjer se namerava odslej predvsem posvetiti poeziji in umetnosti.

LONDON — Pripadniki teroristične skupine IRA so včeraj ponoči namestili dve ročni bombi v nekem skladišču za plin v središču Londona. Eksplozija ni povzročila človeških žrtev. Preiskovalci so ugotovili le znatno gmotno škodo.

SPORED NAČRTOV IN DOGODKOV ZA LETO 1981

Pestro in zahtevno delovanje Evropske gospodarske skupnosti

V ospredju bodo zlasti mednarodna vprašanja in odnosi z Reaganovo administracijo

RIM — Novo leto se za Evropsko gospodarsko skupnost pričenja v znamenju sprejema 10. članice, Grčije. Pester in zahteven spored delovanja EGS v letu 1981 pa bo dopolnila še vrsta drugih pomembnih dogodkov, ki bi morali prispevati k rasti in vedno večji uveljavitvi evropske organizacije v svetovni areni ter večji aktivnosti evropskega parlamenta.

V ospredju bodo letos predvsem mednarodna vprašanja, ki so temeljna preizkušnja za EGS, ki bo morala dokazati svojo sposobnost in aktivno vlogo pri vodenju mirovnih pogajanj. Prva konkretna preizkušnja v tem smislu je mirovna pobuda EGS za rešitev bližnje vzhodne krize. Po začetni fazi «razmišljanja» in novega kroga posvetovanj, ki bo zaposlila novo začasno predsedstvo Nizozemske (od 1. januarja do 30. junija), bodo načrt verjetno uresničili v drugem semestru leta. Do vstopa Reagana v Belo hišo bosta neuradna posvetovanja vodila italijanska in nizozemska zunanja ministra.

Kronološko pa je prvi pomembni mednarodni mejnik nadaljevanje madridske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi od 27. januarja do 5. marca.

Prva priložnost za neposredno soočanje z Reaganovo Ameriko — tradicionalno najpomembnejši partner EGS — pa bo gospodarski «vrh zahodnih držav, ki bo v Ottawi 20. in 21. julija, na katerem bodo sodelovali ministrski predsedniki štirih vodilnih držav evropske skupnosti in predsednik bruseljske ekonomske komisije. Vendar bodo trenutno stanje odnosov z ZDA najverjetneje preverili že takoj po uradnem Reaganovem imenovanju za predsednika ZDA. Politične in vojaške poglede med EGS in vodilno državo zahodnega bloka pa bodo primerjali spomladi v Rimu in decembra v Bruslju ob priliki zasedanja sveta NATO.

Z novim letom je tudi stopila v veljavo druga Lomejska konvencija, ki vzpostavlja tesnejše gospodarske odnose med EGS in 60 državami iz Afrike ter otokov ob Pacifiku.

Prvo letošnje plenarno zasedanje evropskega parlamenta, ki šteje danes — po vstopu 24 grških predstavnikov — že 434 članov, pa bo od 12. do 16. januarja. Na dnevnem redu je uradna predstavitev in zaprisega nove komisije EGS pod vodstvom Thorna, ki bo nadomestil Jenkinsa in predstavitev programa nizozemskega predsedstva. V teku leta bodo verjetno tudi končno rešili problem stalnega sedeža, do tedaj pa bodo zasedanja še naprej potekala enkrat mesečno v Luksemburgu oz. v Strasbourgu.

Delovanje EGS in obračune pa bodo preverili na posebnih zasedanjih državnih poglavarjev ali ministrskih predsednikov. Prvi bo na sporedu v Maastrichtu (Nizozemska) 23. in 24. marca.

Generacija «Tito» v perujski gimnaziji

LIMA — Letošnja generacija maturantov gimnazije v perujskem mestu Chancayllo se je razglasila za generacijo «Veliki maršal Josip Broz Tito». Priložnostne slovesnosti v tem mestu v centralni perujskih Andih se je poleg dijakov in profesorjev udeležilo tudi okoli 200 povabljencev. Direktor gimnazije Carlos Parra je v govoru posebej podčrtal, da državniško in revolucionarno delo predsednika Tita ne pripada samo Jugoslaviji ampak vsemu svetu. (dd)

Camillo Caltagirone zopet v zaporu

RIM — Policijski agenti so včeraj aretirali Camilla Caltagironeja zaradi kršenja predpisov, ki so mu jih sodne oblasti določile ob podelitvi začasne svobode. Znani gradbenik namreč ni pravočasno obvestil agentov javne varnosti o spremembni svojega bivališča.

AJACCIO — Pripadniki nacionalistične fronte za osvoboditev Korzike so v sredo ponoči razstrelili več cevi nekega naftnega skladišča v kraju Marana, na severu Korzike.

Posledice potrošniškega silvestrovanja

Številni Londončani, ki so se za Silvestrovo zbrali na slovitem Trafalgar Squaru, da bi skupno doživeli prehod iz starega v novo leto, so mestnim pometačem pripravili zares prav malo spodbuden začetek 1981. leta. (Telefoto AP)

DRUŽBENO ZLO, KI SEJE SMRT MED MLADINO

Zaradi uživanja mamil je lani umrlo 194 oseb

Samo v Rimu zabeležili 46 smrtnih primerov - Zaradi prekupčevanja z mamili lani aretirali nad 6 tisoč oseb

RIM — Leta 1980 je kar 194 oseb umrlo za posledicami uživanja težkih mamil. Podatke je posredoval vsedržavni oddelek za boj proti mamilom «DAD», ki poudarja, da je leto prej v Italiji umrlo 129 oseb zaradi uživanja droge.

Podatki torej niso spodbudni in dokazujejo, kako se «bolezen stoletja» širi iz leta v leto in seje smrt predvsem med mladino, saj se povprečna starost žrtev suče od 18. do 25. leta.

Največ smrti je heroin povzročil v Lombardiji (48), dalje v Laciju (47, od katerih samo v Rimu 46), sledi dežela Veneto (17 smrtnih primerov), Emilia - Romagna (14), Kampanija (10), Toskana in Ligurija (9), Piemont in Tridentinska Južna Tirolska (8), Sicilija (6), Umbrija (5), Furlanija - Julijska krajina (4), Abrucij (3), Marke (2), Apulija in Sardinija pa po ena samo žrtev.

Iz istih statističnih podatkov, ki jih posreduje oddelek «DAD», izhaja, da so policijski in karabinjerski agenti ter finančni stražniki aretirali v preteklem letu 6.057 oseb, sodišču pa so jih prijavili 7.320 pod obtožbo prekupčevanja z mamili. Odkrili so šest opremljenih laboratorijev za predelavo in izdelavo mamil, enega v pokrajini Alessandria, dva v Milanu, tri pa v pokrajini Palermo. Med temi akcijami so zaplenili znatno količino morfija, heroina in opija ter aretirali 43 oseb, med katerimi tudi več francoskih kemikov. V preteklem letu so policija, karabinjerji in finančni stražniki skupno zaplenili 272.914 kilogramov morfija, 172.460 kilogramov heroina, 43.000 kilogramov kokaina in 4.367 kilogramov derivatov indijske konoplje (marihuane, hašiša in hašišnega olja).

Iz istega dokumenta izhaja, da je v Italiji 5.432 uživalcev mamil. Število pa nikakor ne odraža stvarnosti tega že tako razvitega pojava in se nanaša le na uradno «zaznamovane» primere. Veliko pa je še takih oseb, ki zakrivajo svoje mrzlično vdajanje mamilom.

Pred dobrima dvema mesecema je pričel veljati Aniasijev odlok o mamilih, ki vsebuje zanimivost v boju proti temu razširjenemu pojavu.

V prvi vrsti je minister za zdravstvo Aniasi prepustil deželam in pristojnim krajevnim ustanovam odločanje o načinu pomoči uživalcem mamil. Dalje je minister uvedel morfij in metadon (nekako nadomestilo heroina) v terapevtski sistem ter podelil pristojnosti operaterjem socialnih uslug, da razdeljujejo obe omamljivi snovi uživalcem po smotrnem merilu.

1980 - mili pozdrav

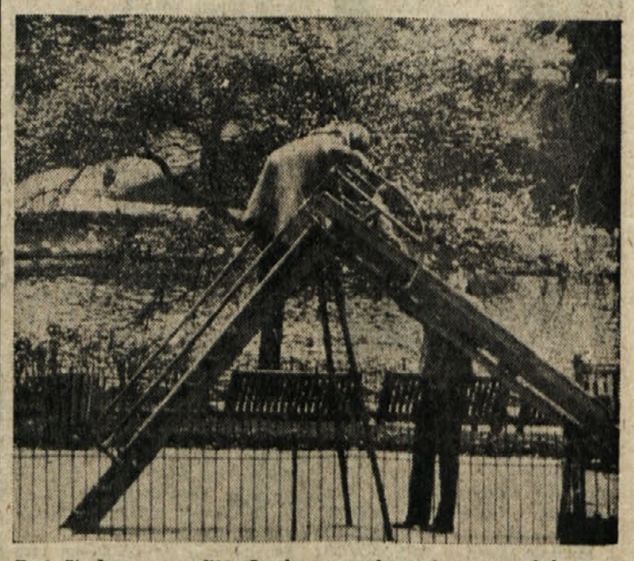

Park St. James v središču Londona v sredo: toplo sonce, rahel veter, otroška razposajenost, 1980 se milo poslavlja. (Telefoto AP)

Z referati o pomembnih manjšinskih vprašanjih končani letošnji 12. koroški kulturni dnevi

CELOVEC — *Po skupnem obisku razstave koroškega slovenskega slikarja Valentina Omana in literarnem večeru slovenskih koroških avtorjev v ponedeljek zvečer so se v torek kulturni dnevi nadaljevali s tremi referati.*

Prvi je Jože Lukan predstavil življenjsko delo pred 120 leti v Ziljski dolini rojenega slovenskega politika Franceta Grafenauerja, ki je kot kmet in orglar hkrati bil dolgoletni poslanec v koroškem deželnem in avstroogrskem državnem zboru. Lukan je podrobno prikazal dejavnost Grafenauerja v obeh poslanskih hižah in njegove številne interpretacije predvsem v prid narodnih pravic Slovencev na Koroškem.

Nato je Ludwig Flaschberger obravnaval pojavne oblike in strategike etnične asimilacije na Koroškem in s tem povzel in interpretiral svojo raziskavo, ki jo je letos skupaj z Albertom Reitererjem izdal pod naslovom «Dnevni obrambni boj». Flaschberger je prikazal številne mehanizme za izpodrivanje slovenskega jezika s pomočjo asimilacijskih procesov na družbeni in individualni ravni. Kot glavno značilnost teh asimilacijskih procesov je imenoval oddvojitev znanja in uporabe slovenskega jezika od priznavanja k manjšini, ki najbolje pride do izraza v «teoriji o vindišarjih». Velikega pomena za asimilacijo je tudi omejitev slovenščine na družino in sorodstvo, tako da ljudje sicer slovensko molijo, preklinjajo in se spovedujejo, da pa v javnosti, predvsem pri državnih ustanovah in v delovnem življenju, dominira nemščina. Ti mehanizmi in z njimi povezani negativni stereotipi o Slovencih so tudi razlog za to, da je Flaschberger pri svoji empirični raziskave v okraju Velikovec dognal, da v nasprotju z rezultati ljudskega štetja 1971, ki ugotavlja le 25 odstotkov s slovenskim občevalnim jezikom, še 75 odstotkov prebivalcev vsaj pasivno obvlada slovenski jezik.

Kot zadnja sta Dušan Nečak in Peter Vodopivec iz Ljubljane osvetlila razcvet manjšinskih gibanj v Evropi in s tem dala sistematičen pregled narodnomanjšinskih prizadevanj in njihovega značaja, ne da bi se spuščala v širše zgodovinsko in družbeno ozadje posameznih narodnih manjšin.

Popoldne je kot zaključek 12. koroških kulturnih dni sledila okrogla miza o prispevku Ziljske doline k slovenski kulturi, katere udeleženci, kulturni delavci in znanstveniki iz Slovenije in Koroške, so po ekskurziji v Ziljsko dolino zaokrožili letošnje kulturne dni. (Sindok)